

Stichting Museum Het Rembrandthuis
Jaarverslag
2023

Inhoud

	<u>pagina</u>
BESTUURSVERSLAG	1-33
JAARREKENING	
Begroting 2024	34
Balans per 31 december 2023	35
Staat van baten en lasten over 2023	36
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	37
Toelichting op de balans per 31 december 2023	42
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	50
Raad van Toezicht samenstelling	53
OVERIGE GEGEVENS	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	54

Bestuursverslag 2023 Stichting Museum Rembrandthuis

1. Algemeen

2023 was een bewogen jaar voor Museum Rembrandthuis. Van 1 november 2022 tot 18 maart 2023 was het museum gesloten voor publiek in het kader van de verbouwing Meesterplan fase 1. Dit vroeg om een extra grote inspanning van alle betrokkenen. Gedurende de eerste maanden van 2023 waren museummedewerkers druk bezig met de afronding van de verbouwing, de herinrichting van het museum en de voorbereiding van het heropeningsprogramma en de programmering die volgde. Het museum moest opnieuw ingeregeld worden en kinderziektes - altijd aanwezig in een pas opgeleverd museum - zijn gedurende het jaar opgevangen en opgelost.

De inspanningen loonden: het resultaat van de verbouwing is prachtig geworden. Er is een derde meer publieksruimte gecreëerd. Maar het museum is niet alleen fysiek groter geworden - de bezoekerservaring is verrijkt met een nieuwe, meerstemmige multimediatour in dertien talen en een nieuwe huisgids in zes talen, waarmee we hebben bijgedragen aan onze doelstelling om onze impact te versterken op maatschappelijk, museaal en kunsthistorisch terrein. Ook hebben we de duurzaamheid van het gebouw verbeterd en de toegankelijkheid vergroot, met name voor mensen met een visuele beperking. De fysieke toegankelijkheid, altijd een uitdaging in een historisch woonhuis, is met de verbouwing verbeterd door de productie van een multi-zintuiglijke tour voor mensen met een visuele beperking. Deze tour, geproduceerd samen met ervaringsdeskundigen en gespecialiseerde organisaties, is niet zozeer gericht op kijken, maar op horen, voelen en ruiken. Onderdeel van de tour zijn ook de reuk- en voelobjecten die in verschillende ruimtes van het museum zijn geplaatst.

De verbouwing was het uitgelezen moment om de merkstrategie, visuele identiteit en de communicatie te vernieuwen. Het doel is om aandacht te genereren voor het (vernieuwde) museum, structureel meer Nederlandse en vooral Amsterdamse bezoekers te trekken en het museum aantrekkelijk te maken voor potentiële samenwerkingspartners en financiers. Onze visie, missie en positionering zijn als volgt aangescherpt:

Visie: Nergens ter wereld kom je dichterbij Rembrandt dan in Museum Rembrandthuis.

Missie: Wij willen de wereld inspireren met Rembrandt, zijn werk en zijn leven.

De nieuwe merkwaarden van Museum Rembrandthuis zijn zoals Rembrandt zelf:

Eigenzinnig, Nieuwsgierig, Amsterdams, Huiselijk.

Deze missie, visie en merkwaaarden werken door in ons hele beleid. Het thema 'Rembrandt de mens' hebben we in de vorige beleidsperiode uitgewerkt met de verbouwing en de herinrichting van het museum in 2023. Het verhaal van het museum (zowel in de vaste presentatie als in tijdelijke tentoonstellingen) is persoonlijker en meerstemmiger geworden - met een blik op Rembrandt en zijn tijd vanuit meerdere perspectieven - waardoor bezoekers zich beter kunnen herkennen in het verhaal. 'Rembrandt de maker' is echter een thema dat mogelijkheden biedt om een nieuw publiek aan ons te binden.

Museum Rembrandthuis wil zich verder onderscheiden van andere musea door een sterke focus op vakmanschap. Daarmee gaan we terug naar de kern van wat wij zijn, want vakmanschap past bij de geschiedenis van dit huis dat in de 17de eeuw ook functioneerde als een opleidingsinstituut en plek van talentontwikkeling. De afgelopen jaren hebben we belangrijke maatschappelijke thema's als diversiteit, inclusie, toegankelijkheid en duurzaamheid, die al eerder in ons beleid waren opgenomen, definitief omarmd, geïntegreerd en verder vorm kunnen geven. Dit had gevolgen voor zowel de inrichting van de vaste presentatie in het huis, de samenwerking met personen en organisaties in Nieuw-West, als personele invulling en toekomstige programmering.

Sinds de feestelijke heropening van het museum door burgemeester Halsema op 16 maart 2023 zijn er prachtige tentoonstellingen gemaakt en heeft het museum prestigieuze bruiklenen van schilderijen van Rembrandt kunnen tonen. Hiermee heeft het museum zich weer terug op de kaart geplaatst en vol ingezet op het terugwinnen van het publiek. Met demonstraties, workshops en *Rembrandt Open Studio* hebben we laten zien hoe inspirerend het vakmanschap van Rembrandt is en hoe leuk het is om dingen te maken. Onze tattooweek met de wereldberoemde Amsterdamse makers Schiffmacher & Veldhoen werd zelfs wereldnieuws. De nieuw ingeslagen koers wordt door bezoekers gewaardeerd. We scoorden in 2023 hoog op de merkprestatiefactoren 'aantrekkelijk gebouw' (nieuw), 'goede informatie tijdens bezoek' (nieuw), 'leerzaam aanbod', 'prettige bezoekers' (nieuw), 'leuk ontspannend aanbod' (nieuw) 'internationale klasse' en 'uniek'. Ook de intentie voor herhaalbezoek is gestegen onder nationale bezoekers van 20% naar 30% (bron: continu bezoekersonderzoek Hendrik Beerda).

Voor 2023 eindigden met een negatief exploitatieresultaat van -/- € 556.775, waarmee we op een negatief eigen vermogen uitkomen. De organisatie heeft voldoende liquiditeit, maar de algemene reserve is per 31 december 2023 afgenomen tot -/- € 562.095. Dit heeft verschillende oorzaken. Zo is het museum 2,5 maand dicht geweest in 2023, waardoor er in die periode geen publieksinkomsten waren. Tegelijkertijd zijn per 1 januari 2023 de kosten voor medewerkers in loondienst tussen de 5% en 6% gestegen en hebben we vanwege de krappe arbeidsmarkt duur moeten inhuren. Dit in combinatie met een hoog ziekteverzuim heeft geleid tot hoge personele kosten. Tevens zijn de bedrijfskosten, waaronder energie, sterk gestegen en hebben we tijdens het heropeningsjaar uitpakkt met een openingscampagne en een kostbare

tentoonstelling om ons opnieuw in de markt te zetten; forse investeringen voor een klein museum.

2. Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) heeft in 2023 viermaal vergaderd met de directeur-bestuurder, in aanwezigheid van de zakelijk leider. Onderwerpen die aan bod kwamen, waren onder andere de verbouwing, de heropening, de jaarrekening 2022, de halfjaarcijfers 2023, het collectiebeleid, de voorgenomen statutenwijziging van de Stichting Museum Rembrandthuis, de voorbereiding van de statutenwijziging van en van de overdracht van de collectie naar de Stichting Collectie, de begroting, de vierjaarlijkse aanvraag voor het Kunstenplan van het AFK en het Jaarplan (OGSM) 2024 (OGSM staat voor Objectives, Goals, Strategies en Measures, een methode die beleidsvoornemens concreetiseert en meetbaar maakt). Tijdens elke RvT-vergadering kwamen de financiële situatie aan bod en de ontwikkeling van het eigen vermogen van de Stichting Museum Rembrandthuis.

Tevens waren de geformuleerde risico's onderwerp van gesprek, waarbij de grootste risico's waar het museum in de komende periode rekening mee moet houden, zijn:

- Een tekort aan financiële middelen door het negatieve eigen vermogen, het uitblijven van, of een afname in bezoekers en/of een afname van structurele subsidie en incidentele fondsen.
- Door hogere vaste lasten zijn we volledig afhankelijk van fondsenwerving voor activiteiten, en zou er onvoldoende financiële ruimte kunnen ontstaan voor onze doelstellingen op het gebied van tentoonstellingen, programmering, diversiteit, inclusie, toegankelijkheid en gastvrijheid, waarbij we de gewenste verbinding met het publiek niet zouden kunnen leggen.
- Een hoog ziekteverzuim, waardoor doelstellingen niet behaald kunnen worden en de niet-zieke medewerkers overbelast worden.
- De klimaatinstallatie, die voortdurende onderhoudskosten vraagt en op termijn vervangen moet worden.

In september 2023 vond de jaarlijkse strategische heisessie plaats met de RvT, de directeur-bestuurder en de leden van het managementteam. Deze sessie stond geheel in het teken van diversiteit en inclusie. De stand van zaken en de ambities van het museum werden gepresenteerd en de RvT kreeg ook de gelegenheid om de eigen samenstelling op dit gebied onder de loep te nemen. Het gezamenlijk uitdiepen van één strategisch thema werd als effectief ervaren door alle aanwezigen.

De najaarsvergadering van de RvT stond dit jaar in het teken van de vierjaarlijkse aanvraag voor het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). De navolgende doelstelling is geformuleerd voor de beleidsperiode 2025-2028: **Museum Rembrandthuis moet een begrip worden: een onderscheidend museum met een accent op vakmanschap,**

stevig geworteld in Amsterdam en aantrekkelijk voor een breed publiek, een museum dat vanuit een gezonde, duurzame organisatie de doelstellingen kan behalen. Deze doelstelling is vervolgens uitgewerkt tot aanvraag, die is ingediend in januari 2024. **Overzicht, nevenfuncties en bezoldiging Raad van Toezicht**

Bestuurslid Jan van Adrichem, afgetreden in 2022, is opgevolgd door kunsthistoricus Charlotte Rulkens per 21 maart 2023, zij is het jongste RvT-lid ooit in de geschiedenis van Museum Rembrandthuis. De procedure liep middels een openbare werving en is succesvol afgerond. Op 7 juli 2023, na de afronding van de verbouwing en de heropening van het museum, trad voorzitter Maarten Feilzer af en werd Jan van der Grinten, RvT-lid sinds 27 juni 2017, de nieuwe voorzitter van de RvT van Museum Rembrandthuis. In december 2023 is RvT-lid Karin van Gilst benoemd als vice-voorzitter. De voorzitter en leden van de RvT ontvangen geen bezoldiging. Desgewenst worden er reiskosten vergoed.

Maarten Feilzer (voorzitter tot 7 juli 2023)

Algemeen directeur Zadelhoff B.V.

Nevenfuncties: Bestuurslid Foundation Continuity proQR Therapeutics.

Jan van der Grinten (voorzitter per 7 juli 2023)

Advocaat/adviseur Bestuursrecht bij Van Doorne.

Nevenfuncties: Voorzitter Sybren Polet Stichting; lid RvT Stichting Klaterklanken; lid adviescommissie Rechtsstatelijkheid van de Nederlandse Orde van Advocaten; gastdocent Overheidsaansprakelijkheidsrecht aan de Universiteit Leiden; docent Studiecentrum Rechtspleging (SSR).

Karin van Gilst (vice-voorzitter per 12 december 2023)

Consultant, bestuurder en interim-manager in media en cultuur. Per 1 juli 2023 directeur van Foam.

Nevenfuncties: Lid RvT Boekmanstichting; voorzitter RvT Rialto Film; bestuurslid Cultuurfonds Noord-Holland regio Amsterdam; bestuurslid Foam Friends; adviseur Northern Light, IMC Weekendschool.

Marcia Sookha (RvT-lid, lid van de auditcommissie)

Stadsontwikkelaar.

Nevenfuncties: voorzitter bestuur Stichting NDSM.

Udo Kock (RvT-lid, lid van de auditcommissie)

Adviseur, bestuurder en toezichthouder in het publiek-private domein

Nevenfuncties: Voorzitter Raad van Commissarissen Meerlanden NV; lid RvT Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn); lid Raad van Commissarissen Rabobank Amsterdam; lid Raad van Commissarissen Netherlands Institute for Multiparty Democracy; penningmeester vermogensfonds Fundatie van den Sandtheuvel, Sobbe; voorzitter Raad

van Commissarissen NV Haagse Milieu Services (tot maart 2023); lid Raad van Commissarissen ParkBee (tot augustus 2023).

Michaela barones van Wassenaer (RvT-lid)

Bestuurder en consultant filantropie en social impact investments.

Nevenfuncties: Secretaris Bestuur Stichting UNESCO Centrum NL; penningmeester Bestuur Stichting Cees Goekoop Fonds; lid RvT Stichting Educatie en Cultuur (SEC); bestuurslid Stichting Jan Pieters' Huis; bestuurslid Jacoba van Wassenaer Fonds; penningmeester Bestuur Stichting Internationaal van Wassenaer Concours; bestuurslid Stichting Fonds Nederlandse Adel; lid RvT De Vlinderstichting, bestuurslid van de Nederlandse Adelsvereniging.

Charlotte Rulkens (RvT-lid)

Kunsthistoricus en onderzoeker aan de Vrije Universiteit.

Overzicht en nevenfuncties directeur-bestuurder en MT

Milou Halbesma

Directeur-bestuurder

Nevenfuncties: lid RvT Hortus Botanicus Amsterdam

Irene Ford

Zakelijk leider

Nevenfuncties: lid RvT (lid auditcommissie) Landelijk kennisinstituut cultuureducatie en amateurkunst (LKCA)

Hester Huitema

Hoofd tentoonstellingen & educatie

Nevenfuncties: secretaris RvT Musea Bekennen Kleur

Marieke de Klein

Hoofd marketing

Nevenfuncties: juryvoorzitter non-profit en overheid SAN-accnten (Stichting Adverteerdersjury Nederland), bestuurslid/secretaris Biz Breestraten, lid van de stuurgroep gebiedsprofiel Nieuwmarktbuurt, lid van de stuurgroep Culturele Wallen

Epcó Runia

Hoofd collectie

Nevenfuncties: bestuurslid Stichting Pieter Haverkorn van Rijsewijk

3. Eerste fase Meesterplan Vernieuwing en Uitbreiding Museum Rembrandthuis

Op 1 november 2022 sloot het museum voor de verbouwing Meesterplan fase 1. Na twee weken leegruimen is aannemer Jurriëns op 15 november 2022 gestart met de verbouwwerkzaamheden. De verbouwing werd mede begeleid door architectenbureau BiermanHenket, het interieur door Lies Willers. Het museum werd op 16 maart 2023 feestelijk geopend door burgemeester Halsema en was vanaf 18 maart 2023 weer open voor publiek. Het eerste weekend was het museum gratis voor alle Amsterdammers.

Aanvankelijk was er een ingrijpender verbouwingsplan, maar dat is vanwege de coronacrisis en daaruit voortvloeiende bezuiniging opgedeeld in twee fases: Meesterplan fase 1 en Meesterplan fase 2. Die tweede fase, met de vernieuwing van de klimaatinstallatie en een meer uitnodigend entreegebied, is in de planning doorgeschoven naar de periode na 2028.

De verbouwing van Meesterplan fase 1 is binnen tijd en budget uitgevoerd. De verbouwing kostte circa € 1,8 miljoen en is grotendeels door externe financiers gedekt. Het museum droeg aan de investeringskosten € 235.000 bij uit eigen middelen en dekte de inkomstenderving vanwege de sluiting uit eigen middelen. Door de verbouwing is een derde meer publieksruimte gecreëerd op de zolderverdieping. Dit was mogelijk doordat personeelsruimtes konden verhuizen naar het gehuurde kantoorpand naast Museum Rembrandthuis. Het vernieuwde Museum Rembrandthuis biedt vijf nieuwe museale ruimtes: een proloogruimte, een kamer met een tijdlijn van Rembrandts leven en werk, een etszolder, een epiloogruimte en een multifunctionele Open Studioruimte in de moderne museumvleugel.

Ook hebben we de duurzaamheid van het gebouw verbeterd en de toegankelijkheid vergroot, met name voor mensen met een visuele beperking.

Om de beleving in het huis te vergroten voor mensen met een visuele beperking hebben we in samenwerking met het inclusieve ontwerp bureau Tactile Studio een nieuwe interactieve laag toegevoegd aan de museale vertelling over Rembrandt. Er zijn drie reukstations en drie voelobjecten gerealiseerd in de keuken, het prentenkabinet, de kunstcaemer en het atelier van Rembrandt. De stations zorgen ervoor dat je niet enkel door zicht en geluid het huis kan verkennen, maar ook door middel van reuk en tast. Ter begeleiding is op het multimedia-device een speciale tour voor bezoekers met een visuele beperking gemaakt, die bijdraagt aan zowel de beleving als aan de veiligheid tijdens bezoek.

4. Publieksbereik en campagnes

Wat de populariteit en reputatie van het museum onder bezoekers betreft, komt het museum van ver. Onder het nationale publiek hadden we in 2020 een spontane merkbekendheid van 1% en een bezoekingententive van 3%. Onze NPS-score (Net Promoter Score, oftewel de mate waarin de bezoeker het museum aan anderen zou aanbevelen) was en is uitzonderlijk hoog. Voor 2023 was de NPS 54 voor de Nederlandse bezoeker en 74 voor de internationale bezoeker (t.o.v. 51 in de sector) - is men eenmaal in huis, dan is de bezoeker een fan.

Na de verbouwing en heropening van het museum hebben we onze nieuwe marketingstrategie geïmplementeerd, met als doel om aandacht en steun te genereren voor het vernieuwde museum en structureel meer Nederlandse en vooral Amsterdamse bezoekers aan te trekken. De nadruk ligt op de onderscheidende plek die Museum Rembrandthuis heeft in het museale *umfeld* en de onlosmakelijke verbondenheid met Amsterdam. In het museum ontdek je niet alleen de kunst, maar ook de context: Rembrandt de mens, zijn huis, zijn buurt en zijn tijd. Museum Rembrandthuis is meer dan een kunstmuseum; je staat er midden in Rembrandts wereld. De belofte **Dichter bij Rembrandt kom je niet** is het vertrekpunt voor de nieuwe identiteit, beleving en campagnes.

In samenwerking met reclamebureau The Family hebben we een nieuwe huisstijl ontwikkeld die ons in staat stelt om herkenbaar, consistent en middelen breed ons verhaal te vertellen. Ons nieuwe logo is geïnspireerd op Rembrandts handtekening. Zijn huis heeft een centrale plek gekregen als icoon en asset in de communicatie-uitingen. De kleuren van de nieuwe huisstijl komen rechtstreeks uit Rembrandts eigen palet en kunstwerken.

De heropening was het moment om de aangescherpte merkidentiteit en huisstijl te lanceren voor het grote publiek. Met de heropeningscampagne hebben we ons voor het eerst vrijwel alleen gericht op de inwoners en bezoekers van Amsterdam. In de laatste weken van verbouwing werd Amsterdam opgewarmd voor de heropening:abri's zijn ingezet als outdoor-museum: afdrukken van Rembrandts etsen (gereproduceerd met de oorspronkelijke techniek) waren te zien op locaties die een directe link met de ets zelf hebben. Tien dagen voor de heropening volgde een sociale mediacampagne met bekende en onbekende Amsterdammers, die vertelden over hun band met Rembrandt en Amsterdam. Dit werd aangevuld met oproepen in de lokale media om naar het heropeningsweekend te komen, gratis voor Amsterdammers. Zelfs de ondernemers in de buurt deden mee, door Rembrandt-etsen met die oproep bij hun kassa te plaatsen of in de etalage te zetten. In het weekend van 18 maart 2023 opende niet alleen het museum zijn deuren voor het publiek, alle Rembrandt-gerelateerde locaties in de binnenstad

openden gratis hun deuren met een speciale programmering, ontsloten via een (digitale) wandelroute die is ontwikkeld door Mastercard. Zo brachten we de hele stad dichterbij Rembrandt.

Na de heropeningscampagne volgden individuele campagnes rondom tentoonstellingen, evenementen en programmering, uiteraard in dezelfde consistente huistijl. Zo is er in 2023 een nieuw, herkenbaar en dynamisch beeld van Museum Rembrandthuis gelanceerd.

Bezoekcijfers

Museum Rembrandthuis heeft in de maand na heropening op 18 maart 2023 een recordaantal van **40.517 bezoekers** ontvangen. Nog nooit eerder verwelkomde het museum in een maand tijd zoveel mensen. Gedurende het openingsweekend was 63% van het bezoek Nederlands, waarvan 60% uit Amsterdam kwam. Dit is op alle fronten een record. De maanden maart, april en mei 2023 braken alle voorgaande cijfers. In juni 2023 zagen we zoals gebruikelijk een terugval van bezoekers. Hier waren twee redenen voor: het museum had een sterke heropeningscampagne, wat in de eerste periode na de heropening urgentie gaf voor bezoek. Tevens was er sprake van het zogenaamde Vermeer-effect: met name in het groepsbezoek zagen we een combi-bezoek van het Rijksmuseum en Museum Rembrandthuis. De Vermeer-tentoonstelling sloot op 4 juni, waarna ook onze bezoekersaantallen terugliepen, om vervolgens in het zomerseizoen weer aan te trekken. Uiteindelijk sloten we 2023 af met **226.304 bezoekers**. Van dit totaal bestond de grootste groep uit Nederlanders (18,51 %), op de voet gevolgd door Amerikanen (15,93 %), Fransen (9,95%), Duitsers (7,21%) en Italianen (4,18%). Opvallend was de groep Poolse bezoekers: 2,14%.

Samenwerking met de buurt

Het is de ambitie van het museum om steviger geworteld te zijn in de buurt rondom Museum Rembrandthuis en in heel Amsterdam. Diverse medewerkers zijn actief in overleggen om dit te bevorderen. Zo participeren wij in het Plantageoverleg, waar gezamenlijk wordt ingekocht op het gebied van bijvoorbeeld energie. Ook zijn we actief binnen het OAM (het Overleg Amsterdamse Musea), de Stuurgroep Nieuwmarktbuurt en de Stuurgroep Culturele Wallen, en is het hoofd Marketing bestuurslid van de Biz Breestraten.

5. Persaandacht en online bereik

Free publicity

In 2023 was Museum Rembrandthuis veel in de media met 822 vermeldingen in de geschreven pers (print en online), op tv en op de radio. In totaal leverde dit een pr-waarde op van bijna € 7,5 miljoen. We kunnen spreken van twee overduidelijke pieken in

persaandacht in 2023: de heropening (met de nieuwe positionering) van het museum en *The Poor Man's Rembrandt Project* waren ongekend succesvol als het gaat om pr-waarde. Met de heropening hebben we ons weer nationaal op de kaart kunnen zetten. *The Poor Man's Rembrandt Project* was internationaal een *trending topic*: van Las Vegas en Londen tot Seoul en Melbourne. De formule waarbij we Museum Rembrandthuis koppelen aan Amsterdamse merken met internationale allure is een gouden vondst voor beide partijen.

	Aantal clippings	TV**	Radio**	Print	Web	RSS***	AVE*	Bereik*	PR Waarde*
Totaal aantal clippings 01-01 t/M 31/12 ****	822	24	49	227	346	181	€ 1.899.865,14	465.416.756	€ 7.497.237,96
Openingscampagne	165	10	13	65	66	11	€ 600.942,76	148.833.368	€ 2.414.874,98
Tekenkunst	44	2	5	18	16		€ 181.139,34	24.235.157	€ 881.625,92
Titus	89	6	7	45	29	2	€ 225.945,27	35.538.867	€ 1.085.963,77
The Poor Man's Rembrandt Project	262	9	22	17	46	168	€ 311.315,02	121.980.241	€ 1.107.142,15
Rembrandt & De Liefde	20	0	0	10	10		€ 35.252,89	10.104.737	€ 187.091,61
Framing Rembrandt	26	1	0	11	14		€ 143.670,81	2.070.621	€ 703.658,82

* AVE, Bereik en PR waarde zijn gemeten over de Nederlandse Clippings. Alle clippings die via de RSS feed binnenkomen tellen niet mee
**TV en Radio zijn alleen gemonitord tijdens de openingscampagne en The Poor Man's Rembrandt Project
***RSS Feed is voornamelijk online nieuws, dit zijn vooral clippings buiten Nederland
****Het totaal zijn alle clippings waarin Rembrandthuis is genoemd. Hierin zitten ook veel clippings die niet gerelateerd zijn aan een tentoonstelling

Sociale media

De stijgende lijn qua volgeraantallen op onze sociale mediakanalen zet door in 2023. In navolging van de Museumvereniging en andere culturele instellingen zijn wij in juni 2023 gestopt met Twitter/X, vanwege het negatieve sentiment; culturele journalisten hebben ook de overstap gemaakt naar Instagram en LinkedIn.

Een nieuw concept dat we wekelijks op Instagram en TikTok delen, is 'Curator Talks': iedere week vertelt een conservator over een object, een schilderij of een kamer in het huis. In 2023 hebben we zeven video's gepost. De taal van de video wisselt per conservator, soms Nederlands met Engelse ondertiteling, soms andersom. Het item is een groot succes; alleen al in de week van 27 november kregen we er hierdoor 1.000 nieuwe volgers bij op Instagram.

Kanaal	2023 (volgers)		2022 (volgers)	2021 (volgers)
Instagram	39.800	+15%	34.500	31.900
Facebook	19.000	+ 6%	18.000	17.940
Tiktok	5.578		5.000	3.029
LinkedIn	3.637		3.186	2.530
X (wordt niet meer gebruikt)	6.321		6.500	6.274

Website

In 2023 werden 669.000 pagina's bekeken op onze website, met 261.000 unieke bezoekers in totaal. Het merendeel van onze bezoekers komt uit Nederland (circa 150.000). De verhouding mobiel versus laptop is 60/40%.

Jaar	Paginaweergaven	Unieke bezoekers
2023 (museum geopend vanaf 18 maart)	669.000	263.100
2022	772.961	266.443
2021	522.115	181.138

6. Tentoonstellingen en evenementen

Tekenkunst

Van 18 maart t/m 11 juni 2023 was de tentoonstelling *Tekenkunst* te zien. Voor het eerst in Europa waren 74 tekeningen van onder andere Rembrandt, Bol en Maes uit The Peck Collection (Ackland Art Museum, USA) te zien, op de plek waar Rembrandt zelf zijn tekeningen maakte. De tentoonstelling was ingedeeld in zeven hoofdstukken, die samen de centrale vraag beantwoordden: 'Waarom maakte een zeventiende-eeuwse kunstenaar tekeningen?'. In de nieuwe, derde tentoonstellingszaal organiseerden we workshops tekenen met zeventiende-eeuwse technieken en materialen. Deze tentoonstelling is georganiseerd in samenwerking met het Ackland Art Museum at the University of North Carolina at Chapel Hill. **Titus is weer thuis**

Van 18 maart t/m 11 juni 2023 was de presentatie *Titus is weer thuis* te zien. Museum Rembrandthuis heeft geen schilderij van Rembrandt in bezit. Daarom streven we ernaar om - indien mogelijk - altijd een bruikleen van een schilderij van Rembrandt in huis te hebben. In 2023 was dat Rembrandts beroemde schilderij van zijn zoon Titus uit de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen. Na bijna 400 jaar keerde het schilderij terug naar de plek waar Rembrandt het heeft gemaakt, in het huis waar Titus is geboren. Een speciale ruimte in de tentoonstelling *Tekenkunst* bood een unieke ervaring: via de multimediatour konden bezoekers een drietal *slow watching*-opties kiezen.

Rembrandt & de liefde

Van 1 juli t/m 15 oktober was de tentoonstelling *Rembrandt & de liefde* te zien. Vanaf 2023 willen we elk jaar gedurende de zomermaanden onze eigen collectie Rembrandt-etsen presenteren, telkens vanuit een specifiek thema of frisse invalshoek, en altijd onder de noemer *Rembrandt &*. In 2023 was het thema 'liefde': bezoekers keken door Rembrandts ogen naar dramatische liefde, speelse liefde, ouderliefde, naastenliefde en de liefde tussen mens en dier. Maar ook Rembrandts voorliefdes voor wandelen en het verzamelen van rariteiten kwamen aan bod. En natuurlijk ontbrak Rembrandts grootste liefde niet: zijn vrouw Saskia. In de nieuwe, derde tentoonstellingszaal organiseerden we workshops tekenen. Nieuw was dat we zelf een vormgevingsconcept hebben gemaakt dat ieder jaar gebruikt kan worden (de kleuren kunnen gewisseld worden), waarmee we bijdragen aan duurzaamheid en kosten besparen. Ter gelegenheid van deze tentoonstelling is ook een gelijknamig boekje uitgebracht, waarmee we de eigen collectie verder ontsluiten voor een groot publiek.

Rembrandts pauwen

Van 1 juli t/m 15 oktober was de presentatie *Rembrandts pauwen* te zien. In dezelfde tijd dat Rembrandt zijn huis aan de Jodenbreestraat betrok, schilderde hij zijn *Stillevens met pauwen*. Misschien maakte hij het zelfs speciaal voor zijn nieuwe huis. Het is een bijzonder werk binnen zijn oeuvre: Rembrandt maakte slechts één ander geschilderd stilleven. Het *Stillevens met pauwen*, dat doorgaans in de Eregalerij van het Rijksmuseum hangt, was nu voor het eerst te zien in Museum Rembrandthuis. Het kabinet dat was gebouwd voor de bruikleen van het Titus-schilderij, is hiervoor hergebruikt. Na het succes van de *slow watching* bij het Titus-schilderij is ook hier een speciaal multimedia-aanbod voor gemaakt om vol aandacht naar dit schilderij te kunnen (leren) kijken.

The Poor Man's Rembrandt Project

Van 19 t/m 25 juni werd de Open Studio-ruimte in de moderne museumvleugel omgebouwd tot tattooostudio voor *The Poor Man's Rembrandt Project*. De wereldberoemde makers en tattooogrootmeesters van Schiffmacher & Veldhoen zetten gedurende een week tatoeages geïnspireerd op Rembrandt-etsen. Rembrandt en Schiffmacher & Veldhoen hebben veel gemeen: ze zijn wereldberoemd, grootmeesters in hun vak en diepgeworteld in het DNA van Amsterdam. Ook hun kunst kent belangrijke overeenkomsten: bij zowel etsen als tatoeages begint het met een tekening, die vervolgens met inkt en naald op het medium wordt aangebracht. Waar Rembrandt een koperplaat en vel papier gebruikte om zijn compositie tot een ets te maken, brengen tatoeëerders hun tekening aan op de menselijke huid; een kunstwerk dat je levenslang altijd bij je draagt. Voor het zetten van een Rembrandt-tatoeage konden bezoekers zich aanmelden via de museumwebsite of spontaan binnenlopen. Niet alleen zorgde dit evenement voor ongekende persaandacht, van CNN tot de Korean Times, ook verkocht het collector's item T-shirt dat was ontwikkeld vrijwel direct uit in de winkel.

Rembrandt Open Studio

Van 1 oktober t/m 15 november vond de tweede editie van *Rembrandt Open Studio* plaats. Twee hedendaagse kunstenaars, Guy Vording en Abul Hisham, verplaatsten hun studio's naar de Open Studio-ruimte in het museum. Al in de zeventiende eeuw was Rembrandts huis een *creative hub*: een plek waar Rembrandt en zijn leerlingen elke dag kunst maakten. Nu, 400 jaar later, krijgen kunstenaars weer de kans om in Rembrandts huis te werken. Hisham en Vording hebben net als Rembrandt een geheel eigen stijl en eigenzinnige blik op de wereld. Ook zijn beide kunstenaars, net als Rembrandt, echte verhalenvertellers. In één beeld weten ze een herinnering, maatschappijkritiek, situatie of karakterschets te vangen. Voor bezoekers was *Rembrandt Open Studio* een unieke kans om dicht bij het maakproces van kunst te komen, voor de twee kunstenaars was het een geheel nieuwe ervaring om zo nauw contact met het publiek te hebben terwijl ze aan het werk waren. Van beide kunstenaars is na afloop van *Rembrandt Open Studio* werk aangekocht voor de collectie van Museum Rembrandthuis.

Framing Rembrandt

Van 4 november 2023 t/m 4 februari 2024 was de tentoonstelling *Framing Rembrandt* te zien. Sinds de zeventiende eeuw is Rembrandt op verschillende manieren getypeerd: als een man van het volk, een tegendraads kunstenaar, een held, een miskend genie en een heilige. In de tentoonstelling *Framing Rembrandt* onderzocht Museum Rembrandthuis vier eeuwen beeldvorming rondom Rembrandt aan de hand van schilderijen, prenten, archiefstukken en andere verrassende objecten. Gaandeweg zijn een aantal hardnekkige mythes rondom Rembrandt ontkracht. Daarnaast is een van de tentoonstellingszalen omgebouwd tot bioscoopzaal, waar fragmenten zijn vertoond van de zes fictiefilms die tussen 1920 en 2007 over Rembrandt zijn gemaakt. Ook nam Museum Rembrandthuis zijn eigen *framing* van Rembrandt onder de loep: hoe doet het museum zelf mee aan de beeldvorming van Rembrandt?

Museumnacht 2023

De opening van de tentoonstelling *Framing Rembrandt* viel samen met Museumnacht Amsterdam. Dit hebben we aangegrepen om alle Museumnacht-kaarthouders uit te nodigen voor de vip-première van de tentoonstelling. De rode loper lag uit en er waren fotografen, cocktails, popcorn en muziek. Er was een speciale quiz om erachter te komen op welk type Rembrandt jij het meest lijkt - de uitkomst konden bezoekers vervolgens tijdens een workshop vastleggen in een ets. In het oude huis vertelden museumdocenten verhalen over Rembrandt en zijn leven en werk in dit pand. Museum Rembrandthuis trok tijdens de Museumnacht Amsterdam in totaal 1.622 bezoekers, voornamelijk uit de leeftijdscategorie 20 - 35 jaar.

Buitenlandse tentoonstelling

Van 25 april t/m 30 april reisde een deel van onze eigen collectie Rembrandt-etsen naar het Nationale Museum van Ljubljana, Slovenië. Hoofd Collectie Epco Runia en directeur Milou Halbesma openden daar namens Museum Rembrandthuis de tentoonstelling *Rembrandt, Prints by the Greatest Old Master from the Rembrandt House Museum, Amsterdam* in aanwezigheid van onder andere de Sloveense Minister van Cultuur en de Nederlandse Ambassadeur in Slovenië. De tentoonstelling was een vervolg op een eerdere tentoonstelling, die ca. 20 jaar geleden aldaar heeft plaatsgevonden. In totaal trok de tentoonstelling 15.000 bezoekers en was er sprake van overweldigende persaadacht van lokale en nationale media in Slovenië. Voor Museum Rembrandthuis leverde deze samenwerking tevens € 20.000 netto op.

7. Educatie en publieksbegeleiding

In totaal bezochten **3.181** scholieren het museum in 2023. Het merendeel (1.909) is afkomstig uit het voortgezet onderwijs, tegenover 682 uit het primair onderwijs en 493 vmbo-ers. Daarnaast hebben we volwassenen van het NT2-onderwijs ontvangen (71) en studenten uit het hbo en wo (78).

Vakantieprogrammering

Nieuw in het museum is de vakantieprogrammering. In de schoolvakanties zijn 48 workshops 'Etsen met Rembrandt' georganiseerd voor families, waaraan in totaal 528 mensen deelnamen, waarvan 93 met een Stadspas.

Nieuwe museumdocenten

Er zijn vijf nieuwe museumdocenten geselecteerd die als zzp-er rondleidingen en lessen kunnen geven in Museum Rembrandthuis. Deze nieuwe docenten zullen vooral Duitse en Franse groepen voor hun rekening nemen.

Toegankelijkheid

- **Multi-zintuiglijke tour**

In de Week van de Toegankelijkheid (7-12 oktober 2023) is de multi-zintuiglijke tour voor bezoekers met een visuele beperking gelanceerd.

- **Onderzoek naar toegankelijkheid**

Er is een stagiaire gestart die onderzoek doet naar een nieuw toegankelijkheidsproject (prikkelarm bezoek). Een tweede stagiaire doet onderzoek naar de beste manier waarop we educatie in de scholenmarkt kunnen zetten.

Outreach

In 2023 zijn er weer outreach-activiteiten georganiseerd in de vorm van workshops in verzorgingstehuizen en buurthuizen in alle stadsdelen van Amsterdam. Er waren in totaal 239 deelnemers voor deze projecten.

- **Rembrandt onder de arm**

Na een succesvolle editie in 2022, organiseerden we ook in 2023 workshops bij verzorgingstehuizen en ouderencentra in Amsterdam onder de noemer *Rembrandt onder de arm*. Een bezoek aan Museum Rembrandthuis is voor kwetsbare ouderen altijd al ingewikkeld geweest vanwege de beperkte toegankelijkheid van Rembrandts oude huis. Door middel van deze teken- en etsworkshops konden zij toch dichterbij Rembrandt en zijn vakmanschap komen, dankzij inspirerende en verrassende activiteiten op locatie. In 2023 deden in totaal 89 ouderen mee aan deze workshops.

- **Rembrandt van de buurt**

Museum Rembrandthuis en het modemerkt Sumibu hebben de handen ineengeslagen en samen het project *Rembrandt van de buurt* gelanceerd. 40 jonge Amsterdammers tussen 16 en 25 jaar konden tijdens zes workshops hun creativiteit uiten en in de voetsporen treden van Rembrandt en Sumibu (opgericht door de Amsterdamse maker Georgy Dendoe). In 2023 vonden de workshops op drie locaties in Amsterdam plaats, waarbij deelnemers de vakmensen beter leerden kennen en hun eigen T-shirt ontwierpen. Alle ontwerpen zijn van 22 januari t/m 4 februari 2023 getoond in de Open Studio-ruimte, en de winnende ontwerpen zijn als T-shirts verkocht in de museumwinkel. *Rembrandt van de Buurt* is een samenwerkingsproject tussen Museum Rembrandthuis, Sumibu (Smib) en welzijnsorganisaties DOCK, Swazoom en Maakplaats 021. De volgende editie zal in het voorjaar van 2025 plaatsvinden.

MBO De Verrijking

De Verrijking is een organisatie die zich actief inzet voor jongeren die tussentijds of definitief zijn uitgevallen in het reguliere mbo-onderwijs. Het programma richt zich op jongeren tussen de 17 en 27 jaar oud die vaak vanwege persoonlijke omstandigheden niet verder kunnen studeren. Onder de deelnemende jongeren bestaan dan ook veel van de zogeheten "spookjongeren en dak- en thuisloze jongeren". Wij verzorgden per klas drie kunst- en cultuurworkshops, die aansluiten bij ons museum en het vakmanschap van Rembrandt, met fotografie, etsen en *spoken word*. Aan deze pilot deden twee klassen (in totaal 80 deelnemers) mee, en in 2024 staan er weer nieuwe klassen gepland.

OF/BY/FOR ALL: Nieuw-West

Het OFBYFOR ALL-veranderprogramma is een van de instrumenten waarmee we onszelf leren duurzame relaties op te bouwen met gemeenschappen om ons heen. Sinds 2022 richt Museum Rembrandthuis zich op de volgende focusgroep: 'Ouders/verzorgers uit Amsterdam Nieuw-West met kinderen in de basisschoolleeftijd die zich verbonden voelen met de Arabische cultuur en die geïnteresseerd zijn in ambachten, erfgoed en/of kunst'. In 2023 organiseerden we in samenwerking met het culturele centrum MAQAM een driegangendiner voor 30 geïnteresseerden, waarbij verteld werd welke Noord-Afrikaanse sporen er in Rembrandts tijd en kunst zichtbaar zijn. Dit vormde het vertrekpunt voor de ontwikkeling van een tentoonstelling in samenwerking met het Amsterdams Andalusisch Orkest onder de werktitel *Tulbanden, tapijten en Rembrandt*, die in 2026 te zien zal zijn.

8. Collectie, onderzoek en publicaties

Stichting Collectie

Eind 2019 is de Governance-structuur van Stichting Collectie Het Rembrandthuis gemoderniseerd. De stichting heeft tot doel het verkrijgen, beheren en (doen) exposeren van de (beeldende) kunstcollectie van het museum, alsmede het uitbreiden van deze collectie. De twee stichtingen zijn aan elkaar gelieerd; Stichting Museum Het Rembrandthuis financiert de minimale administratiekosten voor Stichting Collectie Het Rembrandthuis.

De prentencollectie van het museum is volgens plan vóór aanvang van de verbouwing in 2022 verhuisd naar het Depot van het Amsterdam Museum in Noord, waar we ruimte huren en de kunstwerken onder de beste museale condities bewaard worden. Alle kunstwerken van het museum zijn vervolgens ondergebracht in de Stichting Collectie Rembrandthuis, die al sinds 1998 eigenaar was van de kerncollectie van prenten van Rembrandt. Op deze manier is de hele kunstcollectie voor de toekomst veiliggesteld, mocht de Stichting Museum Het Rembrandthuis ooit in zwaar weer komen. Tijdens de RvT- vergadering in december 2023 is de volledige collectielijst gepresenteerd, evenals de statutenwijziging van Stichting Collectie (nodig in relatie tot de statutenwijziging van de Stichting Museum Het Rembrandthuis). Tussentijds heeft RvT-lid Charlotte Rulkens in het depot een steekproef gedaan van de collectie en de administratie daarvan en dit is door haar positief bevonden. De aktes zullen in het voorjaar van 2024 passeren.

Schenking

In 2023 ontving de Stichting Collectie Rembrandthuis een schenking van drie schilderijen van een particuliere verzamelaar die anoniem wenst te blijven. Het gaat om Pieter Lastmans *Offer van Manoah* uit 1627, Jan Pynas' *Abraham zendt Hagar en Ismael weg* uit 1614 en Jan Pynas' *Hippocrates bezoekt Democritus* uit 1614. De werken waren reeds in langdurige bruikleen en hingen op zaal. Het museum is bijzonder tevreden deze belangrijke werken aan de collectie te kunnen toevoegen en de werken op zaal te kunnen behouden.

Aankopen

Museum Rembrandthuis heeft diverse aankopen gedaan, waarvan vele direct verband houden met tentoonstellingen in het museum.

Voor de tentoonstelling over Samuel van Hoogstraten (voorjaar 2025):

- Hoogstratens boek 'De Inleyding tot de Hooge Schoole de Schilderkonst'.
- Zeven losse prenten uit hetzelfde boek (ca. € 350).

Voor de tentoonstelling *Framing Rembrandt* (najaar 2023):

- Twee prenten (samen ca. € 100).

Naar aanleiding van *Rembrandt Open Studio 2023*:

- Twee werken van de deelnemende kunstenaars Abul Hisham en Guy Vording.

Een serie van dertien landschapsprenten ("Plaisante plaatsen" rondom Amsterdam), gemaakt door Geertruydt Roghman naar ontwerp van haar broer Roelant Roghman (totaal ca. € 1.000). Geertruydt Roghman is een van de weinige vrouwelijke prentmakers in de zeventiende eeuw; haar broer Roelant was een vriend van Rembrandt.

Onderzoek en kennisdeling

Drie lange termijn onderzoeksprojecten zijn voortgezet: 'Samuel van Hoogstraten' (in samenwerking met de UvA, het RKD en het Kunsthistorisches Museum in Wenen), 'Rembrandt en genre' (in samenwerking met onder andere de UvA, Syracuse University en Queen's University Kingston) en 'Rembrandt en theater' (in samenwerking met de UvA en Stadsarchief Amsterdam, resulterend in een tentoonstelling in 2024: *Regie: Rembrandt*). Het onderzoek naar de bouwgeschiedenis van het huis in samenwerking met de UvA is afgerond.

Er zijn ook enkele nieuwe onderzoeksprojecten opgestart:

- **Rembrandt en de straat**

We hebben een stipendium gekregen van het Cultuurfonds waarmee vanaf half oktober 2023 vijf maanden lang een assistent-conservator onderzoek doet voor de tentoonstelling *Rembrandt en de straat* (herfst 2025).

- **Onderzoek naar de kunstcaemer**

Met een student Geschiedenis van de Erasmus Universiteit is onderzoek verricht naar de kunstcaemer. Het onderzoek richt zich op het fenomeen van de kunstkamers, de herkomst van Rembrandts verzameling en de herkomst van de verzameling die we nu laten zien (vooral bruiklenen van Rijksmuseum voor Oudheden, Naturalis en Museum voor Wereldculturen). Ook is er een voorstel gedaan hoe we dit onderzoek kunnen presenteren aan het publiek.

In 2023 nam Museum Rembrandthuis tevens als (mede-)organisator deel aan twee symposia:

- Symposium over zeventiende-eeuwse Hollandse tekeningen in samenwerking met het Rijksmuseum en het Ackland Art Museum, naar aanleiding van de tentoonstelling *Tekenkunst*. Dit symposium vond plaats in juni 2023 in het Rijksmuseum.
- Symposium over 'Rembrandt en genre' in Herstmonceux Castle (Engeland) in samenwerking met de Bader Foundation. Dit symposium vond plaats eind juli 2023.

Publicaties

In 2023 verschenen enkele nieuwe publicaties van Museum Rembrandthuis:

- Huisgids Museum Rembrandthuis in zes talen: Nederlands, Engels, Frans, Duits, Italiaans en Spaans.
- Zomerboekje 'Rembrandt & de liefde' in twee talen (Nederlands en Engels), met prenten uit de collectie van Museum Rembrandthuis, verschenen ter gelegenheid van de gelijknamige tentoonstelling.
- Kroniek 2022 (alleen digitaal) met bijdragen van senior conservatoren Leonore van Sloten en David de Witt.
- Jaarverslag 2022 (alleen digitaal).

Beheer, behoud en registratie

Museum Rembrandthuis is lid van het CHV-netwerk. Conservator Leonore van Sloten organiseerde een ochtend rondom activisme en vandalisme met input van het Rijksmuseum en het Mauritshuis.

9. Fondsenwerving

Museum Rembrandthuis is voor 80% afhankelijk van bezoekersinkomsten. Voor de komende jaren hebben wij de ambitie om minder afhankelijk te worden van louter bezoekersinkomsten en om de inkomsten uit fondsenwerving en evenementen structureel te vergroten. Wij zijn allen die het museum in 2023 financieel steunden, zoals hierna beschreven, samen met een aantal anonieme gevers, bijzonder erkentelijk voor alle donaties en giften. Zonder deze steun hadden wij niet op dit niveau kunnen programmeren en projecten kunnen realiseren.

Huysgenoten

De Huysgenoten is een gezelschap dat is opgericht in 2023, met in totaal 20 leden. Deze donateurs voelen zich nauw betrokken bij Museum Rembrandthuis en fungeren door hun enthousiasme vaak als ambassadeur van het museum. De huidige Rembrandt Huysgenoten hebben een achtergrond in politiek, bedrijfsleven, cultuur, kunst en filantropie. De minimale bijdrage voor Huysgenoten bedraagt €1.000 per jaar, meestal in de vorm van een periodieke gift. De gezamenlijke donaties zijn van groot belang voor het museum om onze ambities te realiseren en worden in overleg vastgesteld. Voorbeelden daarvan: aankoop of restauratie van kunst, een bijzonder (educatie)programma, een element ten behoeve van de inrichting van het museum (bijvoorbeeld een speciale vitrinekast).

Op 10 mei organiseerden we het eerste diner voor de Huysgenoten in het museum, met succes: er zijn acht nieuwe Huysgenoten geworven en twee bestaande Huysgenoten besloten tijdens het diner om hun bijdrage te verhogen.

Amsterdam Fonds voor de Kunst

In 2023 ontving het museum in het kader van het Kunstenplan 2021-2024 een bijdrage van € 839.901.

Bedrijven

In 2023 was er een voortzetting van de sponsoring met bestaande partners Mastercard en Kikkoman. Mastercard droeg daarenboven extra bij aan Meesterplan fase 1, we werkten publicitair met hen samen rond de Hotelnacht, en zij droegen extra bij aan de Museumnacht. Kikkoman plaatste op het iconische flesje het logo van Museum Rembrandthuis, in het kader van hun eigen 25-jarige jubileum hier in Nederland.

Fondsen

In 2023 heeft Museum Rembrandthuis financiële steun ontvangen van diverse fondsen. Wij zijn de volgende fondsen zeer erkentelijk voor hun bijdrage:

- Voor *Meesterplan fase 1*: Vriendenloterij, Van Zadelhoff Fonds, Gemeente Amsterdam, Stichting Dioraphte, Cultuurfonds, VSB Fonds, Zabawas, Hendrik Muller Fonds en Stichting Vrienden van Museum Rembrandthuis.
- Voor de *bruikleen en presentatie van het Rembrandt-schilderij van Titus*: Vereniging Rembrandt en de Turing Foundation (de 'Buitenkans'-regeling).
- Voor de tentoonstelling *Tekenkunst*: Stichting Pieter Bastiaan, Stichting Virtutis Opus, Stichting Thurkownfonds, Nachenius Tjeenk, De Gijselaar-Hintzenfonds, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, de Janssen's Friesche Stichting, Stichting Dorodarte en een fonds dat anoniem wenst te blijven.
- Voor *Rembrandt Open Studio*: Mondriaan Fonds.
- Voor *Rembrandt onder de arm* (een samenwerking met Sumibu): Gemeente Amsterdam (Stadsdeel Zuidoost en Nieuw-West, regeling Aanpak Binnenstad), AMVJ Fonds, Mensen Maken Amsterdam (Nieuw-West), Het Amsterdamsche Fonds en Stichting Woudschoten.
- *Vakantiewerkshops Kerstvakantie voor families en Stadspashouders (economische inclusie)*: Gemeente Amsterdam
- Het Cultuurfonds maakte *middels een stipendium de inzet mogelijk van een assistent-conservator voor onderzoek naar de Joodse buurt in Rembrandts tijd*.

10 Personeel en organisatie

De formatie en bezetting 2023 zien er als volgt uit:

gemiddeld fte	bezetting	formatie	bezetting	verschil
Formatie Fte begroting beheer	2022	2023	2023	2023
Directeur bestuurder	0,67	1	1	0
Zakelijk leider	1	1	1	0
Secretariaat	1,33	1,33	1,33	0
Financiële administratie	0,9	1,0	0,98	-0,02
Coördinator HR	0	0,67	0,0	-0,67
subtotaal	3,9	5,0	4,31	-0,69
Formatie Fte begroting activiteiten	2022	2023	2023	2023
Collectie	3,06	3,94	4,06	0,11
Educatie	1,78	1,78	1,78	0,00
Tentoonstellingen en projecten	1	1,56	1,60	0,05
Marketing, communicatie en sales	2,42	3,69	3,61	-0,09
Development	0,89	0,89	0,89	0,00
Operationele zaken staf	1,72	2,39	2,39	0,01
Operationele zaken vloer	8,82	11,01	13,69	2,68
subtotaal	19,69	25,26	28,02	2,76
totaal 2023	23,59	30,26	32,33	2,1

De coördinator HR is een nieuwe functie die ontstaan is na het samenvoegen van de portefeuilles van het hoofd Operationele zaken en het hoofd Financiën en organisatie in de functie van zakelijk leider. Hiervoor is de organisatiestructuur iets aangepast met een manager Veiligheid en BHV, een coördinator Publiekszaken en een coördinator HR. De functie van coördinator HR wordt op zzp-basis uitgevoerd.

De bezetting Operationele zaken vloer is hoger uitgekomen dan begroot, omdat er aan de ene kant langdurig zieken vervangen moesten worden, anderzijds doordat er extra bezetting (onbegroot) nodig bleek om in bruikleenvoorwaarden (beveiliging bij werk) en uitgifte van de multimediatour te kunnen voorzien. Na de coronapandemie en de verbouwing was de poule van vrijwilligers en stagiairs niet op gewenst niveau, waardoor onbetaald werk door betaalde medewerkers moest worden gedaan.

Verzuim

Het ziekteverzuim over 2023 is hoog met 8,32%. Dit komt met name door het bovengemiddelde aantal lang ziekteverzuim. Het heeft onze volle aandacht om het verzuim zo laag mogelijk te houden en dus te voorkomen. Alle gevallen staan op zichzelf en zijn geen symptoom van een organisatorisch probleem.

Personeelsvertegenwoordiging

De personeelsvertegenwoordiging (PVT) en de directeur-bestuurder kwamen in 2023 driemaal samen en hebben de personele- en financiële stand van zaken besproken. Tevens kwam de verkiezing van nieuwe leden van de PVT aan de orde; er is besloten om deze verkiezing in 2024 te organiseren.

RI&E

In 2023 zijn de volgende acties op het gebied van de RI&E uitgevoerd: antislip natuursteentrappen bijgeslepen, sta-zitkrukken voor medewerkers in het museum aangeschaft, het aantal momenten waarbij boven het hoofd wordt gewerkt zijn gereduceerd door alle lampen te vervangen door ledverlichting die alleen incidenteel vervangen moet worden, in de keuken en toiletten zijn kieren gedicht zodat de schoonmaak meer ergonomisch volbracht kan worden en er is een stiltekamer gerealiseerd waar men zich terug kan trekken voor rust, bezinning of om te kolven.

Los van de fysieke verbeteringen, werken we aan het optimaliseren van de psychosociale omstandigheden. We zijn het jaar gestart met een activiteitenreeks 'Meester in Rembrandt', waaraan alle betrokkenen bij Museum Rembrandthuis (medewerkers in loondienst, museumdocenten en vrijwilligers) in steeds wisselende groepen hebben deelgenomen. Het programma bestond uit een workshop 'Verf maken als Rembrandt', een workshop 'Etsen als Rembrandt', een stadswandeling langs Rembrandt-locaties in de binnenstad en een presentatie over de ontstaansgeschiedenis van het Rembrandthuis. Deze activiteitenreeks heeft zowel de betrokkenheid bij het museum als het teamgevoel vergroot. Daarnaast is er een training van Sarita Bajnath geweest over de thema's 'Wat is bedrijfscultuur?' en 'Van microagressie naar microrevoluties.' De bewustwording over je eigen positie, achtergrond en aannames en hoe deze kunnen overeenkomen of verschillen met die van je collega's draagt bij aan een grotere mate van begrip en inzicht in jezelf en in de ander en daarmee aan gewenste en ongewenste omgangsvormen.

Gedragscode en vertrouwenspersoon

Sinds 2021 werkt het museum met het Handboek Personeel en Organisatie. Dit handboek bestaat uit het bedrijfsreglement, informatie over het museum, kantoorgebruik en de personeelsregelingen, een gedragscode tegen ongewenste omgangsvormen en, in het verlengde hiervan, een klachtenregeling. In 2022 is een statement over wat wij verstaan onder diversiteit en inclusie, met een verwijzing naar het Actieplan Diversiteit en Inclusie, aan het handboek toegevoegd. Bij de *onboarding* van nieuwe medewerkers wordt altijd apart aandacht besteed aan het doornemen van de bovenstaande stukken.

Onze vertrouwenspersoon die verbonden is aan het Landelijk Bureau Integriteit en Vertrouwenspersoon (LBIV) heeft in 2023 twee meldingen ontvangen, van één situatie is bekend dat die vrij snel na het contact met de vertrouwenspersoon is opgelost. De vertrouwenspersoon doet in zijn jaarverslag de volgende aanbeveling: 'Management en

middenkader trainen en voorlichten over omgang met signalen/meldingen van ongewenst gedrag en vermoedens van misstanden.' Wij zullen deze aanbeveling opvolgen.

Code Cultural Governance

De stichting Museum Rembrandthuis onderschrijft en past de Code Cultural Governance toe. De negen praktijkaanbevelingen voor stichtingen met een Raad van Toezicht-besturingsmodel worden zonder uitzondering toegepast. Conform deze praktijkaanbevelingen worden de volgende gegevens in het jaarverslag opgenomen:

- Wij maken melding van de toepassing van de code en van eventuele wijzigingen op het gebied van Governance, inclusief het besturingsmodel (in 2023 zijn op dit gebied geen wijzigingen te melden).
- Onze organisatie kent een op het museum toegesneden systeem voor risicobeheersing en controle (vastgelegd in het AO/IB en de cyclus van rapportage en control).
- Het bestuur geeft in het bestuurs- en jaarverslag informatie over het bezoldigingsbeleid van de organisatie en over de aard van het contract met de bestuurder.
- Het verslag van de Raad van Toezicht maakt deel uit van het jaarverslag van de organisatie.
- In de jaarrekening wordt informatie verstrekt over de vergoeding van de Raad van Toezichtleden (onze Raad van Toezicht-leden verrichten hun toezichhoudende werk onbezoldigd).
- Goedgekeurde besluiten waarbij sprake is van tegenstrijdige belangen komen, met toelichting, in het jaarverslag te staan (niet van toepassing over het jaar 2023);
- Het bestuurs- en jaarverslag vermelden de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht, de directeur-bestuurder en het managementteam (MT).

Code Diversiteit en Inclusie

De werkgroep Diversiteit en Inclusie werkt door aan het Actieplan Diversiteit en Inclusie en heeft aanpassingen doorgezet in de wijze van werving, selectie en *onboarding* van nieuwe medewerkers. Deze nieuwe aanpak is geëvalueerd en hoewel we sindsdien nog weinig nieuwe vacatures hebben kunnen invullen, zijn we positief over de uitwerking op de vacatures die wel zijn ingevuld. Voor het aantrekken van nieuwe museumdocenten op zpp-basis heeft de nieuwe wijze geleid tot een veelzijdige en kundige nieuwe poule.

Met de verbouwing zijn specifieke doelstellingen op het gebied van diversiteit en inclusie behaald door het vernieuwde museale verhaal met elementen van meerstemmigheid in de presentatie en een geheel nieuwe multimediatour en huisgids die in samenwerking met kritische panels is samengesteld. Ook is fase 1 van het meerjarenplan voor toegankelijkheid gerealiseerd door het museum beter toegankelijk te maken voor mensen met een visuele beperking. Zo is er aan de museuminrichting een voelmaquette

van het huis toegevoegd, alsmede losse voel- en geurobjecten per kamer. Dit is ontwikkeld in samenwerking met vertegenwoordigers en ervaringsdeskundigen van de beoogde doelgroep. Daarnaast is er braille en audio toegevoegd aan de lift in de moderne museumvleugel.

De werkgroep heeft binnen het OF/BY/FOR ALL-netwerk verschillende oefeningen en bijeenkomsten gehad en deze vervolgens ook met de overige collega's van het museum in kleinere sessies herhaald, zodat er gelijk sprake is van overdracht en het inzetten van verandering. Er is een nieuwe doelgroep gedefinieerd ('Ouders/verzorgers uit Amsterdam Nieuw-West met kinderen in de basisschoolleeftijd die zich verbonden voelen met de Arabische cultuur en die geïnteresseerd zijn in ambachten, erfgoed en/of kunst') en er zijn verschillende contactmomenten georganiseerd met vertegenwoordigers van deze (voor het museum nieuwe) publieksgroep. Het traject is in 2023 afgesloten met een Change Plan, waarmee we deze doelgroep duurzaam in het museum kunnen ontvangen, met de daaruit voortvloeiende acties en een geplande tentoonstelling in co-creatie met de doelgroep (2026).

11 Veiligheid

Ook in 2023 was het belangrijk om waakzaam te blijven op mogelijke acties vanuit verschillende activistische hoeken. Daarnaast is de verschuiving van fysieke aanvallen naar cyberaanvallen heel zichtbaar geworden. Op beide domeinen zijn er maatregelen getroffen en werken we vanuit een actieplan naar optimale veiligheid. Daarnaast vinden er jaarlijks trainingen plaats om de kennis bij het team op gewenst niveau te houden.

12 Duurzaamheid en onderhoud

Duurzaamheid

In 2022 is getart met het Actieplan Duurzaamheid. Het doel van het actieplan is dat het museum in 2030 CO₂-neutraal is. Om hier te komen, zullen in een periode van negen jaar stappen genomen moeten worden op de terreinen water, materialen, vervuiling, gezondheid, afval, energie, transport, landgebruik en ecologie.

Tijdens de verbouwing is er als bezuinigings- en verduurzamingsslag in 2022-2023 een grote hoeveelheid halogeenlampen, spaarlampen en oude tl-buizen vervangen door led-exemplaren en zijn er een tiental bewegingsmelders geplaatst om licht niet onnodig lang aan te laten staan. Daarnaast is het monumentale pand van dubbele beglazing voorzien en zijn kieren gedicht om de isolatie te optimaliseren. Dit is direct zichtbaar in een bezuiniging op het energieverbruik: hoewel de publieksruimte met 30% is toegenomen en het gebruik van audiovisueel materiaal is toegenomen, is het verbruik gelijk aan voorgaande jaren. Daarnaast zijn we in 2023 een samenwerking aangegaan met adviesbureau De Groene Grachten, gespecialiseerd in het begeleiden van het verduurzamen van erfgoed in Amsterdam, onder andere in het kader van de erkende

maatregelen.

Onderhoud

In 2023 zijn de werkzaamheden voortkomend uit het MJOP bijna volledig conform plan gerealiseerd. Zo zijn in het museum het sanitair en keukenblok vervangen. De plaatsing van rookscheren in de lift is doorgeschoven naar 2024. Wat betreft de klimaatinstallatie zijn er nog enkele opleverpunten van de verbouwing opgeschoven naar 2024. Dit zijn de laatste punten op basis waarvan de klimaatinstallatie regeltechnisch geoptimaliseerd kan worden. Naast het reguliere onderhoud is er opnieuw een analyse gestart over de levensduur van de huidige installatie, aangezien deze langer in bedrijf blijft dan de technische en economische levensduur. Er zullen de komende jaren toch wat vervangingswerkzaamheden plaats moeten vinden. Daarnaast zijn we in 2023 gestart met lokaal metingen betreffende RV, T en CO₂, waarmee we beter inzicht krijgen en vooral beter kunnen reageren op de actuele situatie in het museum.

13 Financiën

Jaarcijfers 2023 met toelichting

	Jaarrekening 2023 realisatie 2023	halfjaarcijfers prognose heel 2023	vastgesteld 13-12 2022 begroting 2023	JR vs halfjaarcijfers verschillenanalyse	Jaarrekening 2022
aantal bezoekers	226.298	217.275	200.000	17.275	153.614
omzet entree per bezoeker	€ 11,78	€ 11,00	€ 11,00	€ 0,00	€ 10,85
omzet winkel per bezoeker	€ 1,85	€ 2,00	€ 2,00	€ 0,00	€ 1,94
	realisatie 2023	Prognose heel 2023	begroting 2023	JR vs halfjaarcijfers	
BATEN					
Publieksinkomsten	€ 3.267.880	€ 2.948.636	€ 2.724.000	€ 319.244	€ 2.040.338
Publieksinkomsten (entree, winkel, rondleidingen en workshops)	€ 3.137.732	€ 2.812.874	€ 2.594.000	€ 324.858	€ 1.989.390
Sponsoring/partnerships regulier	€ 40.000	€ 60.000	€ 60.000	€ -20.000	€ 40.000
Overige inkomsten (verhuur, reizende tentoonstellingen)	€ 90.148	€ 75.762	€ 70.000	€ 14.386	€ 10.948
Kunstenplan subsidie AFK	€ 839.904	€ 839.901	€ 808.049	€ 3	€ 784.554
Overige subsidies uit publieke middelen	€ 86.595	€ 138.417	€ 140.000	€ -51.822	€ 328.877
Projectsubsidie tentoonstellingen	€ 20.752	€ 72.000	€ 60.000	€ -51.248	€ 20.000
SIM subsidie MJOP	€ -	€ 21.600	€ 50.000	€ -21.600	€ -
Projectsubsidie overig	€ 12.492	€ -	€ 30.000	€ 12.492	€ -
Corona compensatiemiddelen	€ 53.351	€ 44.817	€ -	€ 8.534	€ 308.877
Bijdragen uit private fondsen	€ 485.514	€ 456.523	€ 468.023	€ 28.991	€ 383.406
Projectsubsidies tentoonstellingen	€ 88.146	€ 68.500	€ 60.000	€ 19.646	€ -
Donaties in natura	€ 325.805	€ 325.805	€ 325.805	€ -	€ 325.805
Huysgenoten	€ 36.500	€ 30.000	€ 50.000	€ 6.500	€ -
Donaties en schenkingen	€ 35.063	€ 32.218	€ 32.218	€ 2.845	€ 57.601
SOM DER BATEN	€ 4.679.893	€ 4.383.477	€ 4.140.072	€ 296.416	€ 3.537.175
LASTEN					
Beheerslasten personeel	€ 484.548	€ 491.109	€ 499.109	€ -6.561	€ 408.604
Brutolonen beheer	€ 387.847	€ 401.009	€ 447.009	€ -13.162	€ 313.778
Overige personeelskosten	€ 96.701	€ 90.100	€ 52.100	€ 6.601	€ 94.826
Beheerslasten materieel	€ 1.125.374	€ 1.019.758	€ 1.027.897	€ 105.616	€ 970.825
Huisvestingskosten	€ 743.214	€ 753.723	€ 756.862	€ -10.509	€ 644.004
Algemene en kantoorkosten	€ 225.670	€ 167.500	€ 177.500	€ 58.170	€ 214.393
Afschrijvingen	€ 156.490	€ 98.535	€ 93.535	€ 57.955	€ 112.428
totaal beheerslasten	€ 1.609.922	€ 1.510.867	€ 1.527.006	€ 99.055	€ 1.379.429
Activiteitenlasten personeel	€ 2.382.695	€ 2.122.354	€ 1.922.354	€ 260.341	€ 1.495.675
Brutolonen activiteiten	€ 1.812.389	€ 1.781.134	€ 1.721.134	€ 31.255	€ 1.347.295
Overige personeelskosten	€ 570.306	€ 341.220	€ 201.220	€ 229.086	€ 148.380
Activiteitenlasten materieel	€ 1.232.054	€ 1.656.107	€ 1.546.107	€ -424.053	€ 588.772
Tentoonstellings en projectkosten	€ 413.760	€ 505.000	€ 485.000	€ -91.240	€ 119.631
Marketing, communicatie en sales	€ 421.967	€ 423.300	€ 333.300	€ -1.333	€ 151.483
Collectie en bibliotheekkosten	€ 104.468	€ 420.805	€ 420.805	€ -316.337	€ 105.579
Aankoopbudget collectie	€ 5.495	€ 40.000	€ 40.000	€ -34.505	€ 24.056
Educatie kosten	€ 99.233	€ 67.002	€ 67.002	€ 32.231	€ 62.230
Kosten museumwinkel	€ 187.131	€ 200.000	€ 200.000	€ -12.869	€ 125.793
totaal activiteitenlasten	€ 3.614.749	€ 3.778.461	€ 3.468.461	€ -163.712	€ 2.084.447
SOM DER LASTEN	€ 5.224.671	€ 5.289.328	€ 4.995.466	€ -64.657	€ 3.463.876
Financiële baten en lasten	€ -11.997	€ 17.863	€ 68.328	€ -29.860	€ 8.740
resultaat	€ -556.775	€ -923.713	€ -923.722	€ 366.939	€ 82.039

* In de begroting staan de dotatiekosten a € 325.805 voor de bestemmingsreserve schenking in natura opgenomen onder Activiteitenlasten materieel, collectie en bibliotheekkosten. In de jaarrekening is deze dotatie na resultaatbestemming verwerkt. Vandaar de grote afwijking in de Activiteitenlasten materieel realisatie en begroting.

De toelichting bestaat uit een vergelijking met de prognose aan de hand van de halfjaarcijfers.

Baten

Directe opbrengsten + € 319.244 en publieksinkomsten + € 324.858

Museum Rembrandthuis heeft in 2023 226.304 bezoekers in het museum ontvangen, circa 69.690 bezoekers meer dan in 2022. Van dit aantal bezoekers was net als in 2022 54% volbetalend (47% volbetalend volwassene) en 15% een Museumkaart-houder. Omdat de entreprijs is verhoogd, is de gemiddelde omzet per bezoeker hiermee van € 10,85 gestegen naar € 11,78. De gemiddelde winkelomzet is van € 1,94 per bezoeker in 2022 gedaald naar € 1,84 per bezoeker in 2023. Dit resulteert in een lagere (ca. € 15.000) winkelomzet dan bij de halfjaarcijfers is begroot. In de begroting gingen we uit van een totale gemiddelde omzet van € 13; dit is met een bedrag van € 13,63 voor € 0,63 hoger gerealiseerd. De toename in aantal bezoekers en de gemiddelde omzet per bezoeker zorgt voor € 338.288 hogere publieksinkomsten dan halverwege het jaar verwacht. Omdat de overige publieke inkomsten lager zijn gerealiseerd, is de totale hogere opbrengst € 324.858 geworden. Zo zijn de inkomsten uit educatie - € 13.430 gerealiseerd: er zijn ongeveer 50% / € 10.000 minder rondleidingen voor touroperators en particuliere groepen verkocht dan begroot en ook de schoolinkomsten zijn voor € 3.430 lager gerealiseerd dan begroot. Dit betekent dat ook de kosten op Educatie ongeveer evenredig lager zijn gerealiseerd.

Sponsoring - € 20.000

Het is nog niet gelukt om de lopende sponsorgesprekken om te zetten in nieuwe sponsorinkomsten. Vandaar dat er € 20.000 minder is gerealiseerd dan begroot.

Overige inkomsten + € 14.386

Er zijn succesvol commerciële events georganiseerd, waarmee de inkomsten boven prognose zijn gerealiseerd.

Kunstenplan subsidie AFK

De jaarlijkse subsidie voor de periode 2021-2024 is in 2023 geïndexeerd met 7,06%.

Overige subsidies uit publieke middelen - € 51.822

De tentoonstellings- en activiteitenwerving is succesvol geweest (€ 33.244). Het is echter niet gelukt om in 2023 subsidie voor programma's te realiseren, waardoor er circa € 40.000 minder is afgerekend op deze posten. De aanvraagronde voor SIM 2023 was al gepasseerd (- € 21.600), wel is de aanvraag voor de periode 2024-2029 gehonoreerd. Het museum ontving vanuit de gemeentelijke maatwerkregeling coronacompensatie steun (€ 24.192) en de laatste tranche van het Mondriaan Fonds voor de regeling Erfgoed-medewerker (€ 20.625). Onverwacht was de verrekening van NOW 8 (+ € 8.534).

Bijdragen uit private middelen + € 28.991

De tentoonstellings- en activiteitenwerving is succesvol geweest (€ 88.146 in totaal). De donaties in natura zijn conform overeenkomst voor een vijfde deel a € 325.805 in 2023 afgerekend. Deze schenking in natura vertekent het resultaat. Het betreft papieren inkomsten waar een evenredige dotatie aan de bestemmingsreserve schenkingen in natura aan vast zit. Deze dotatie staat bij de collectiekosten opgenomen, waardoor de impact op het resultaat € 0 is.

Vanaf 2023 is er een nieuwe vriendenkring opgericht, de Huysgenoten. Hier is in 2023 € 36.500 aan donaties ontvangen, een deel via een vijfjarige donatieovereenkomst. We ontvingen tot en met 2023 circa € 28.000 aan donaties ten behoeve van de urenreparatie voor medewerkers van de afdelingen Collectie en Tentoonstellingen. Daarnaast is er via losse donaties circa € 7.000 ontvangen.

Lasten

Personeelskosten beheer - € 6.561

De personeelskosten zijn in lijn met de begroting en prognose gerealiseerd. Op 1 januari 2023 zijn de loonkosten met 5% geïndexeerd, in april ontvingen medewerkers tot en met schaal 7 naar rato € 100 bruto loonsverhoging, in juli ontvingen medewerkers vanaf schaal 8 naar rato € 100 bruto loonsverhoging conform de Museum cao. De 5% indexatie was begroot, de € 100 salarisverhoging niet. Voor heel 2023 hebben we op beheer 5 fte begroot. De coördinator HR is per 1 april echter niet op basis van loondienst gestart, maar als zzp-er. Dit resulteert in een lager gemiddeld fte van medewerkers in loondienst en lagere kosten op brutolonen beheer maar hogere zzp-kosten.

Beheerskosten materieel + € 105.617

Doordat veel van de onderhoudswerkzaamheden gebouw in de verbouwing zijn meegenomen, kon er nog de laatste maanden € 10.509 op bezuinigd worden. De kantoorkosten zijn met € 58.170 gestegen door (+ € 17.250) hogere accountantskosten, vanwege de prijsstijging controle jaarrekening en onbegrote projectcontroles. Ook zijn de contributiekosten gestegen nu enkele partijen hun prijzen aanzienlijk hebben verhoogd (+ € 7.450) en zijn er notariskosten gemaakt voor het opstellen van verschillende aktes voor een schenking en statutenwijzigingen (+ € 13.125), daarnaast zijn de administratiekosten hoger dan begroot (€ 7.000) en zijn er wat losse overschrijdingen. De afschrijvingen zijn € 57.956 hoger dan begroot, waarvan het bedrag van € 49.568 wegvalt tegen een evenredige vrijval uit de bestemmingsreserve Meesterplan. De volgende investeringskosten zijn gemaakt: aanpassingen ten behoeve van brandveiligheid voor de ingebruikname vergunning, de vervanging van de verlichting in het museum voor ledverlichting, nieuwe bewegwijzering, het gevellicht, 77 nieuwe lockers, een koelkast en vaatwasser, een kluis, wissellijsten en vervanging van beveiligingsapparatuur (server, werkstations en camera's). Deze zijn circa € 7.500 hoger gerealiseerd dan begroot.

Personeelskosten activiteiten + € 260.341

Op 1 januari zijn de loonkosten met 5% geïndexeerd, in april ontvingen medewerkers tot en met schaal 7 naar rato € 100 bruto loonsverhoging, in juli ontvingen medewerkers vanaf schaal 8 naar rato € 100 bruto loonsverhoging, conform de Museum cao. De 5% indexatie was begroot, de € 100 salarisverhoging niet. Voor heel 2023 zijn er uitzonderlijk hoge en onbegrote personeelskosten gemaakt. Hoewel we erop begroot hadden om met de heropening ook de coronacrisis achter ons te laten en de personele bezetting weer vrijwel op hetzelfde niveau als in 2020 te hebben, bleek de begrote uitbreiding van circa 5 fte aan museummedewerkers niet voldoende om de bezetting op niveau te krijgen. Door ziekte en aanvullende eisen om bij bruiklenen op zaal te staan, en een gebrek aan vrijwilligers waardoor de werkzaamheden regelmatig door betaalde medewerkers zijn verricht, is er nog 2,68 fte in loondienst extra gerealiseerd en voor 2,89 fte aan uitzendkrachten ingehuurd.

Formatie Fte begroting activiteiten	2022	2023	2023	2023
Collectie	3,06	3,94	4,06	0,11
Educatie	1,78	1,78	1,78	0,00
Tentoonstellingen en projecten	1	1,56	1,60	0,05
Marketing, communicatie en sales	2,42	3,69	3,61	-0,09
Development	0,89	0,89	0,89	0,00
Operationele zaken staf	1,72	2,39	2,39	0,01
Operationele zaken vloer	8,82	11,01	13,69	2,68
subtotaal	19,69	25,26	28,02	2,76

Activiteitenkosten materieel - € 424.053

De tentoonstellings- en projectkosten zijn € 91.240 lager gerealiseerd, doordat bepaalde zaken voor de tentoonstelling *Framing Rembrandt* zijn geschrapt (minder inzet van audiovisuele middelen) en zelf uitgevoerd (bezuiniging € 40.000), en € 43.333 van het budget is doorgeschoven naar januari 2024, de laatste tentoonstellingsmaand. Hierdoor is de ophoging van € 20.000 voor onvoorziene activiteiten die halverwege het jaar erbij waren gekomen niet nodig geweest. Deze kosten konden door verschuiving in de begrote budgetten zonder verhoging gerealiseerd worden. Met de ophoging van het budget voor de openingscampagne zijn de kosten van Marketing, communicatie en sales binnen budget gebleven. Voor Collectie zijn er incidentele hogere kosten geweest, vanwege onvoorziene transporten bruiklenen vaste presentatie. Vanwege het negatieve exploitatieresultaat en eigen vermogen, wordt er dit jaar geen dotatie aan de bestemmingsreserve aankoopbudget toegevoegd. Er wordt daarmee € 34.505 op kosten aankoopbudget collectie bespaard. De dotatie aan de bestemmingsreserve schenking in natura die in de jaarrekening na resultaatbestemming staat verwerkt, is in dit overzicht opgenomen bij de collectiekosten zodat de schenking in natura € 0 impact heeft op het resultaat. De Educatiekosten zijn € 32.231 hoger gerealiseerd dan begroot. Dit heeft te

maken met hogere kosten voor extra multimediatour-devices en de kosten voor *Rembrandt van de buurt* (in samenwerking met Sumibu). Deze activiteitenkosten zijn overigens volledig uit subsidies gedekt. De inkoopkosten van de museumwinkel zijn € 12.869 lager gerealiseerd dan begroot.

Financiële lasten - € 29.860

Er is geen sprake meer van negatieve rente, wel van positieve. Vanuit de NRF-leningen beschikt het museum over hoge liquiditeit. Nu er weer gunstige rente te behalen valt met deposito's, is er € 2.500.000 in deposito's geplaatst met een looptijd variërend van 5 tot 8 maanden. Hier zijn rente-inkomsten op ontvangen. De kosten voor pin- en creditcard overboekingen waren € 7.500 te laag begroot. De kosten zijn in lijn met realisatie 2022. Naast de onbegrote rente-inkomsten, is er ook een positief saldo door de winstuitkering van de verzekering Kunst en Antiek. Deze winstuitkering wordt achteraf bepaald en is daarom onzeker en nooit begroot.

Resultaat

Het exploitatieresultaat is - € 556.775. Na verwerking van de vrijgevallen bestemmingsreserves Meesterplan a € 49.568 en educatie a € 22.083 komt de dotatie aan de algemene reserve uit op € 810.929. Hiermee komen we tot de volgende ontwikkeling van de algemene reserve.

Resultaatbestemming	31-12-2022	31-12-2023	verwachting 2024	verwachting 2025	verwachting 2026	verwachting 2027	verwachting 2028
Ten laste - / gunste + van Algemene reserve	€ -	€ -810.929	€ 109.437	€ 118.667	€ 315.433	€ 343.303	€ 498.347
algemene reserve per 31-12	€ 248.834	€ -562.095	€ -452.658	€ -333.991	€ -18.558	€ 324.745	€ 823.092

De vermogenspositie is zorgelijk. De komende vijf jaar zijn gericht op continuïteit van het museum en opbouw van het eigen vermogen. In 2027 verwachten we dat de algemene reserve weer positief is.

Risico-analyse

Binnen Museum Rembrandthuis werken we volgens een systeem van interne beheersing en administratieve organisatie (AO/IB) waarin procedures en maatregelen beschreven staan die ertoe dienen dat we conform relevante wet- en regelgeving werken en er heldere afspraken zijn over verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Hierdoor is ook de kans op fraude, integriteitskwesaties en belangenverstreming zo klein mogelijk. Hoewel we organisatorisch weer vol vertrouwen het museum vorm kunnen geven, zijn er financiële zorgen. De algemene reserve is eerst door de coronapandemie en daarna door de sluiting van het museum voor de verbouwing uitgeput en per 31 december 2023 negatief. De kostenstijging loopt niet gelijk op met de inkomstengroei. De komende periode worden maatregelen genomen om het museum ook financieel gezond te krijgen. Hierbij hoeden we ons ervoor om kapitaalvernietiging te voorkomen. Want ook onze reputatie speelt daarin een rol. Het is van belang dat we als museum voor de bezoeker, de medewerker, de samenwerkingspartner, bruikleengevers en de sector ertoe doen en een betrouwbare en aantrekkelijke partij zijn en blijven. Hieronder staan specifieke risico's en

beheersmaatregelen beschreven waar we in elk geval de komende periode aan gaan werken.

Domeinen	Aspecten	Beheersmaatregelen	Waarschijnlijkheid	Impact
Operationele risico's				
Specifieke bedrijfsprocessen bij individuele medewerkers belegd.	De organisatie is vanwege de geringe omvang afhankelijk van individuele medewerkers bij wie specifieke processen en kennis zijn belegd.	We werken op projecten en onderwerpen in teams waardoor we bij het wegvallen van een teamlid gemakkelijker werkzaamheden kunnen overnemen. We werken met vaste externe dienstverleners die bij het wegvallen van de betreffende medewerkers toch een mate van continuïteit kunnen borgen.	Midden	Hoog
Afhankelijkheid systemen voor bedrijfsprocessen.	Voor onze werkzaamheden maken we gebruik van verschillende systemen. Bij een defect in een systeem komt onze organisatie in gevaar.	De meeste systemen zijn webapplicaties. Dit heeft als voordeel dat een hoge mate van veiligheid in het gebruik wordt geborgd en er minder snel sprake is van veroudering doordat er door de betreffende dienstverlener aan systeemupdates wordt gewerkt.	Laag	Midden
Verouderde systemen.	Een aantal systemen is verouderd en presteert daardoor niet meer voldoende.	In 2024 wordt de kassa vervangen voor een nieuw systeem. Voor de overige systemen wordt een analyse gemaakt of de planning van de MJOP aangehouden kan worden.	Laag	Hoog
Onvoldoende kennis gebruikers systemen.	Het aantal phishingmails en hacks neemt toe.	Optimaliseren van een goede ICT-hygiëne bij de gebruikers door training, voorlichting, bewustwording en systeemchecks. Overstappen op werken in de cloud om risico op een hack van de server op te heffen.	Midden	Hoog

Klimaatinstallatie verouderd.	Kans op uitval van (een onderdeel van) het systeem waarmee de kans ontstaat dat we niet voldoen aan de klimaateisen voor collectie, bezoekers, medewerkers en duurzaamheids-ambities.	Goede monitoring van het systeem en proactief onderhoud uitvoeren. Plan voor vervanging van het systeem actualiseren.	Hoog	Hoog
Krappe arbeidsmarkt.	Het is lastig om de bezetting en het team op gewenst niveau te krijgen door de krappe arbeidsmarkt.	In 2023 zijn er hoge inhuurkosten geweest. We verwachten dat we vanaf 2024 weer door interne opleiding van stagiairs beter tot de gewenste bezetting kunnen komen.	Hoog	Hoog
Overbelasting team.	Door hoog verzuim en krappe budgetten zullen minder mensen steeds meer werkzaamheden op zich nemen om alle plannen voor elkaar te krijgen.	Goed monitoren hoe de belasting bij het team is en vaker nee zeggen en zaken annuleren als de belasting niet binnen proporties blijft.	Hoog	Midden
Financiële risico's				
Wegblijven van de internationale toerist.	Het museum is voor 75% afhankelijk van de internationale cultuurtoerist. Hoewel het toerisme in Amsterdam weer op niveau pre-coronapandemie is, loopt het bezoek aan culturele instellingen nog achter.	Optrekken met gemeente en culturele partners om de internationale toerist te verleiden voor bezoek aan culturele instellingen waaronder Museum Rembrandthuis.	Hoog	Hoog
Lage bekendheid en bezoekingententie bij Nederlandse bezoeker. Ad* Hendrik Beerda 2020.	Er is bij de Nederlandse bezoeker een lage spontane bekendheid (1%*) en bezoekingententie (3%*) van het museum. Wanneer bezoekers eenmaal geweest zijn, is de waardering hoog (NPS-score die ver boven de benchmark ligt).	Bekendheid Museum Rembrandthuis vergroten onder Nederlandse bezoekers om groei bezoekersaantallen te realiseren en daarmee ook de <i>word of mouth</i> , de sterkste trekker voor bezoek naar het museum.	Hoog	Hoog
Afhankelijkheid en wijziging beleid fondsen (spreiding en innovatie) waardoor het reguliere aanbod van Amsterdamse	Sinds enkele jaren hebben fondsen een duidelijk spreidingsbeleid en zijn regelingen gericht op innovatie. Dat beperkt fondseninkomsten voor ons tentoonstellings-programma.	Activiteiten aanpassen op fondsenregelingen. Verwachtingen fondseninkomsten realistisch maken.	Hoog	Hoog

instellingen niet meer subsidiabel is.				
Stijging kosten energie, lonen en algehele inflatie	In 2022 en 2023 zijn er significante stijgingen in loon-, energie- en bouwkosten geweest. Deze indexaties lopen niet in de pas met de inkomstengroei.	De structurele kosten meer in evenwicht brengen met structurele inkomsten.	Hoog	Hoog
Langdurig verzuim	In 2023 is het verzuimpercentage hoog geweest met 8,32%. Dit zorgt voor hoge personeelskosten.	Een verzuimverzekering afsluiten om de kosten beter te kunnen begroten.	Hoog	Hoog
Algemene reserve	De algemene reserve is per 31 december 2023 - € 699.185	De komende jaren door kostenreductie en inkomstengroei een positief exploitatieresultaat realiseren om de algemene reserve op een gezond niveau te krijgen.	Hoog	Hoog
Reputatieschade risico's				
Klacht bezoeker	We ontvangen incidenteel klachten van bezoekers aan de balie, per mail, telefoon of via sociale media.	We handelen de klachten binnen vijf werkdagen af, waarbij we tot een bevredigende oplossing voor beide partijen trachten te komen. We trainen onze medewerkers in gastvrijheid en verbeteren waar nodig onze communicatiemiddelen om te voorkomen dat het aantal klachten toeneemt.	Laag	Midden
Klacht medewerker	Een medewerker ervaart werkgerelateerde psychosociale- of fysieke klachten.	We werken met een gedragscode, klachtenprocedure en een vertrouwenspersoon. Deze informatie wordt op verschillende manieren bekend gemaakt bij alle medewerkers.	Midden	Midden
Klacht van, of verkeerde, samenwerkingspartner of bruikleengever	Een samenwerkingspartner is ontevreden over de samenwerking of een samenwerkingspartner komt in opspraak en dat straalt af op Museum Rembrandthuis.	Opstellen van een <i>bidbook</i> waarin de kaders staan beschreven waaraan partners moeten voldoen. Investeren in nieuwe partners zodat we vooraf goed weten waar we elkaar kunnen vinden.	Laag	Midden

Vooruitblik 2025-2028

De komende beleidsperiode (2025-2028) streven we ernaar om maximaal rond de € 5 miljoen aan kosten te maken. We moeten vervolgens alles in het werk stellen om ons eigen vermogen weer op te bouwen tot € 1,8 miljoen, bestemd voor de noodzakelijke continuïteitsreserve, onze buffer in tijden van nood. Voor eind 2028, het einde van de vierjarige beleidsperiode, is een reserve van € 750.000 geprognosticeerd. De strategie is om het vermogen stapsgewijs in de beleidsperiode 2025-2028 jaarlijks weer op te bouwen. Het moge duidelijk zijn dat hier de focus op ligt van de Raad van Toezicht en de gehele organisatie. Ingezet wordt op een stijging van de entreprijs voor 2024 en 2025 met jaarlijks € 2 om zo sneller te kunnen inlopen. Dit in combinatie met een verwachte groei in bezoekersaantallen en een reductie van de kosten en verplichtingen. Om de groei in bezoekersaantallen te kunnen blijven realiseren, zijn investeringen in een aantrekkelijk publieksprogramma (tentoonstellingen, activiteiten) in combinatie met het genereren van wervende zichtbaarheid bij de juiste doelgroepen noodzakelijk. Naast groei van bezoekersaantallen, wordt fors ingezet op het structureel vergroten van de inkomsten uit fondsenwerving, sponsoring, evenementen en de verkoop van tentoonstellingen aan het buitenland. De huidige onzekere en roerige politieke en geopolitieke tijden vragen om diversificatie van inkomsten. De dagelijkse uitdaging zit erin om de juiste balans te vinden tussen de investeringen in een museaal aanbod van wereldklasse en de benodigde bezuinigingen voor financieel herstel. De kost gaat immers voor de baat.

Zie hieronder de begroting voor 2024

	2024	
BATEN	16-01-2024 vastgesteld	
Publieksinkomsten	€	3.856.959
Kunstenplan subsidie AFK	€	883.576
Overige subsidies uit publieke middelen	€	94.200
Bijdragen uit private fondsen	€	115.000
SOM DER BATEN	€	4.949.735
LASTEN		
Beheerslasten personeel	€	549.340
Beheerslasten materieel	€	1.045.809
totaal beheerslasten	€	1.595.149
Activiteitenlasten personeel	€	2.234.485
Activiteitenlasten materieel	€	1.023.486
totaal activiteitenlasten	€	3.257.971
SOM DER LASTEN	€	4.853.120
Financiële baten en lasten	€	-12.825
RESULTAAT	€	109.440

Stichting Museum Het Rembrandthuis
Jaarrekening
2023

Begroting 2024

34

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2024

BEDRAGEN IN EUR

Goedgekeurd door de RvT versie 16-01-2024

BATEN	2024 Begroot
Directe opbrengsten	
Publieksinkomsten	3.712.474
Sponsorinkomsten	70.000
Overige inkomsten	74.485
	<hr/>
	3.856.959
Indirecte opbrengsten	0
Kunstenplansubsidie AFK	883.576
Overige subsidies uit publieke middelen	
Structureel	10.800
Incidenteel	83.400
Bijdragen uit private middelen	115.000
TOTALE BATEN	<hr/> 4.949.735
LASTEN	
Beheerslasten	
Beheerslasten personeel	549.340
Beheerslasten materieel	1.045.809
	<hr/>
	1.595.149
Activiteitenlasten	
Activiteitenlasten personeel	2.234.485
Activiteitenlasten materieel	1.023.486
	<hr/>
	3.257.971
TOTALE LASTEN	<hr/> 4.853.120
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	<hr/> 96.615
Financiële baten en lasten	12.825
RESULTAAT BEGROTING 2024	<hr/> 109.440

Jaarcijfers 2023

35

BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (na verdeling exploitatiesaldo)

BEDRAGEN IN EUR	TOELICHTING	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	2.479.596	1.875.610
Vorraden	2	131.770	64.020
Wlottende activa			
Vorderingen	3	692.313	589.035
Overige vorderingen	4	2.500.000	0
Liquide middelen	5	361.301	4.818.767
		<u>6.164.980</u>	<u>7.347.432</u>
totaal ACTIVA		<u>6.164.980</u>	<u>7.347.432</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Stichtingskapitaal	6	454	454
Algemene reserves	7	-562.095	248.834
Bestemmingsreserves	8	1.958.775	1.704.621
Bestemmingsfondsen	9	25.000	25.000
		<u>1.422.134</u>	<u>1.978.909</u>
Vorzieningen	10	644.684	622.782
Langlopende schulden	11	3.005.692	3.511.524
Kortlopende schulden	12	1.092.470	1.234.217
		<u>6.164.980</u>	<u>7.347.432</u>
totaal PASSIVA		<u>6.164.980</u>	<u>7.347.432</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

BEDRAGEN IN EUR	TOELICHTING	2023 realisatie	2023 begroting	2022 realisatie
BATEN				
Directe opbrengsten				
Publieksinkomsten	13	3.137.733	2.594.000	1.989.390
Sponsorinkomsten	14	40.000	60.000	40.000
Overige inkomsten	15	90.147	70.000	10.948
		<u>3.267.880</u>	<u>2.724.000</u>	<u>2.040.338</u>
Kunstenplansubsidie AFK	16	839.904	808.049	784.554
Overige subsidies uit publieke middelen				
Incidenteel	17	33.244	140.000	20.000
Bijdragen uit private middelen				
	18	485.514	470.582	383.406
Bijdragen covidmaatregelen				
	19	53.351	0	308.877
TOTALE BATEN		<u>4.679.893</u>	<u>4.142.631</u>	<u>3.537.175</u>
LASTEN				
Beheerslasten				
Beheerslasten personeel	20	484.548	499.109	408.604
Beheerslasten materieel	21	1.125.374	1.027.897	970.825
		<u>1.609.922</u>	<u>1.527.006</u>	<u>1.379.429</u>
Activiteitenlasten				
Activiteitenlasten personeel	22	2.382.695	1.922.354	1.495.675
Activiteitenlasten materieel	23	1.232.054	1.548.666	588.772
		<u>3.614.749</u>	<u>3.471.020</u>	<u>2.084.447</u>
TOTALE LASTEN		<u>5.224.671</u>	<u>4.998.026</u>	<u>3.463.876</u>
Saldo uit gewone bedrijfsvoering		<u>-544.778</u>	<u>-855.395</u>	<u>73.299</u>
Financiële baten en lasten	24	-11.997	-68.328	8.740
RESULTAAT		<u>-556.775</u>	<u>-923.723</u>	<u>82.039</u>
Resultaatbestemming				
Mutatie bestemmingsreserve Aankopen		0	0	5.944
Mutatie bestemmingsreserve Meesterplan		-49.568	0	235.000
Mutatie bestemmingsreserve Educatie		-22.083	0	0
Mutatie bestemmingsreserve Ferdinand Bol		300.000	0	300.000
Mutatie bestemmingsreserve Fraenkel-Schoorl		25.805	0	25.805
Mutatie algemene reserve		-810.929	0	-484.710
		<u>-556.775</u>	<u>0</u>	<u>82.039</u>

Algemene toelichting

Bedrijfsgegevens

Stichting Museum Het Rembrandthuis is feitelijk en statutair gevestigd op Jodenbreestraat 4, 1011 NK te Amsterdam en staat aldaar ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199952.

Bedrijfsactiviteiten

De activiteiten van Stichting Museum Het Rembrandthuis bestaan voornamelijk uit het beheren en in stand houden van het voormalige woonhuis van Rembrandt aan de Amsterdamse Jodenbreestraat en het exploiteren van een museum.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting. De organisatie heeft voldoende liquiditeit, maar de algemene reserve is per 31-12-2023 afgenomen tot - € 562.095. Momenteel beschikt het museum dus niet over een continuïteitsreserve. Dit is zorgelijk. Er wordt daarom voor de periode 2024-2028 gewerkt met een meerjarenbegroting waarin enerzijds wordt ingezet op een groei aan inkomsten door een stijging van de entreprijs en groei in bezoekersaantallen en anderszijds een reductie van kosten om tot een positief resultaat te komen waardoor de algemene reserve eind 2028 rond de € 750.000 uitkomt. Als die lijn in 2029 wordt voortgezet, lukt het om in 5 jaar tijd te herstellen van de corona crisis en de tijdelijke sluiting vanwege de verbouwing die in de periode 01-11-2022 tot 16-03-2023 heeft plaatsgevonden. In deze meerjarenbegroting is het maximaal aan te vragen bedrag in het kader van het AFK Kunstenplan 2025-2028 opgenomen. Dit bedrag is een korting ten opzichte van het bedrag dat Het Rembrandthuis in 2024 van AFK ontvangt. De begroting gaat uit van een volledige toezegging van het aangevraagde bedrag.

Sluiting en opening 2023

Het museum was in de periode 01-11-2022 tot 16-03-2023 gesloten vanwege de Meesterplan verbouwing waarin er 30% meer publieksruimte is gecreëerd, er verduurzamingswerkzaamheden hebben plaatsgevonden en het museale verhaal is vernieuwd vanuit meerstemmigheid en toegankelijkheid.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Museum Het Rembrandthuis zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Toelichting afwijkingen begroting en resultaat

De toelichting op de verschillen tussen begroting en resultaat is opgenomen in het bestuursverslag.

Algemene grondslagen voor de verslaggeving

Richtlijnen en voorschriften

De jaarrekening is opgesteld conform de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ 640 Organisaties zonder winststreven met zoveel mogelijk aansluiting met Titel 9 Boek 2 BW. Daarnaast is de volgende regelgeving van toepassing:

- Regeling Vierjarige subsidies Kunstenplan 2021-2024 Amsterdams Fonds voor de Kunst.
- Algemene Wet Bestuursrecht.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

Om de vergelijking met het vorige jaar mogelijk te maken zijn de cijfers van 2022 in deze jaarrekening ook geherrubriceerd.

Operationele leases

De stichting heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva**Materiële vaste activa**

Materiële vaste activa worden, tenzij anders aangegeven, gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Kunstwerken worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs. Over de kunstwerken wordt niet afgeschreven.

Gehanteerde afschrijvingspercentages

Gebouw /verbouwing	Oudbouw	0%
Gebouw /verbouwing	Verbouwing	8%+20%
Gebouw /verbouwing	Uylenburg	10%
Meesterplan	Kosten en investeringsbijdragen	10%
Inventaris	Inrichting	20%
Inventaris	Installaties	10%
Inventaris	Automatisering	33%
Inventaris	Audiotour	20%
Kunstcollectie	werken Ferdinand Bol + collectie Fraenkel-Schoorl	0%

Vorraden

Vorraden gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordelingen van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Door toepassing van de effectieve-rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van amortisatie in de staat van baten en lasten verwerkt. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva, vervolg

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening voor groot onderhoud

De nieuwbouw is in 2001 verkocht aan de gemeente Amsterdam en teruggehuurd; het groot onderhoud is voor rekening van de huurder. In 2002 is een aanvang gemaakt met een voorziening voor groot onderhoud van de nieuwbouw en de oudbouw. De voorziening wordt bepaald op basis van het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP). In 2023 is er een herzien Meerjaren Onderhouds Plan opgesteld waarbij in 20 jaar een opbouw tot € 4.067.849 moet plaatsvinden. Vanaf 2023 is de jaarlijkse dotatie € 172.253. In 2023 heeft een onttrekking van € 150.351 plaatsgevonden voor installaties en werkzaamheden. Per 31-12-2023 bedraagt de voorziening € 644.684. Vanaf 2024 wordt de jaarlijkse dotatie geïndexeerd met minimaal 2%.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Subsidies

De in de staat van baten en lasten opgenomen subsidiebedragen zijn conform de toegekende subsidies en worden in hun geheel toegerekend aan de periode waarop de subsidies betrekking hebben. Afwijkingen tussen toegezegde subsidies en gerealiseerde bedragen worden verwerkt in het jaar waarin deze verschillen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De overige baten worden verantwoord in het jaar waarin de opbrengst betrouwbaar kan worden vastgesteld, met dien verstande dat ontvangen voorschotten worden verantwoord in het jaar van ontvangst. De subsidies worden op grond van de ingediende verantwoording door de subsidiegever definitief vastgesteld.

Bijdragen uit private middelen

Giften en donaties worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn ontvangen. Baten uit private fondsen worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Bijdragen Covid-maatregelen definitief vastgesteld in 2023

Stichting Museum Het Rembrandthuis heeft in het boekjaar 2022 gebruik gemaakt van overheidssteun in de vorm van Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) en TVL subsidie. Alle bijdragen zijn in 2023 definitief vastgesteld. Per 31 december 2023 zijn er geen openstaande vorderingen meer.

Lasten

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

De beheerlasten, de activiteitenlasten, de opbrengsten en de bijdragen worden toegerekend aan de periode waarop deze baten en lasten betrekking hebben. Verplichtingen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Pensioenlasten

Stichting Museum Het Rembrandthuis heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouw/ Verbouwing	Meester plan	Inventaris	Kunst- collectie	Totaal
<i>Stand per 1 januari 2023</i>					
Verkrijgingsprijs	117.770	1.022.002	797.234	1.629.025	3.566.031
Investeringsbijdragen	0	-1.004.808	0	0	-1.004.808
Cumulatieve vrijval	0	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	-54.102	0	-631.511	0	-685.613
Boekwaarde per 01-01-2023	63.668	17.194	165.723	1.629.025	1.875.610
<i>Mutaties</i>					
Investeringsbijdragen	29.184	687.623	153.669	0	870.476
Afschrijvingen	0	-110.000	0	0	-110.000
Vrijval investeringsbijdragen	-13.218	-142.469	-93.704	0	-249.391
Desinvesteringen	0	92.901	0	0	92.901
Afschrijvingen desinvestering	0	0	0	0	0
Saldo	15.966	528.055	59.965	0	603.986
<i>Stand per 31 december</i>					
Verkrijgingsprijs	146.954	1.709.625	950.903	1.629.025	4.436.507
Investeringsbijdragen	0	-1.114.808	0	0	-1.114.808
Cumulatieve afschrijvingen	-67.320	-142.469	-725.215	0	-935.004
Cumulatieve vrijval	0	92.901	0	0	92.901
Boekwaarde per 31-12-2023	79.634	545.249	225.688	1.629.025	2.479.596
Gehanteerd afschrijvingspercentage	0+8+20%	10%	10+33%	0%	

Meesterplan

De verbouwing van Meesterplan Fase 1 is in 2022 gestart en in maart 2023 afgerond. De kosten en investeringsbijdragen ontvangen vanuit externe partijen zijn in de materiële vaste activa opgenomen. Jaarlijks zal een percentage van 10% worden afgeschreven en vrijvallen. Na afronding van de verbouwing in maart 2023 zijn de afschrijvingskosten gestart. De afschrijvingskosten 2023 zijn totaal € 49.568 bestaande uit afschrijvingskosten € 142.469 minus vrijval € 92.901. Het bedrag van € 49.568 wordt gedekt uit de Bestemmingsreserve Meesterplan.

Jaarcijfers 2023

43

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

ACTIVA, vervolg	31-12-2023	31-12-2022
2. Voorraden		
Voorraad museumwinkel	126.548	69.922
Voorziening incourante artikelen	-2.322	-10.488
Voorraad kaarten en passen	7.544	4.586
	<u>131.770</u>	<u>64.020</u>
3. Vorderingen		
Debiteuren	11.304	15.497
Omzetbelasting	56.367	121.277
Borgsommen	10.437	9.680
Nog te ontvangen bedragen	171.294	197.705
Vooruitbetaalde kosten en abonnementen	53.932	65.033
Vooruitbetaalde tentoonstellingskosten	74.874	0
Nog te ontvangen subsidies	289.700	150.000
Nog te ontvangen Museumkaart	24.405	29.843
	<u>692.313</u>	<u>589.035</u>
<p>De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.</p>		
4. Overige vorderingen		
Deposito's	<u>2.500.000</u>	<u>0</u>
<p>Het Rembrandthuis heeft per 31-12-2023 € 2.500.000 in deposito geplaatst. Het betreft vijf deposito's met een looptijd variërend van vijf tot zeven maanden. De ingelegde gelden zijn opneembaar tegen boeterente en de resterende looptijd is langer dan enkele weken, daarom worden de deposito's niet onder liquide middelen maar als vorderingen gerubriceerd.</p>		
5. Liquide middelen		
Kas	4.357	4.766
Paypal	3.589	30
ABN AMRO Bank N.V.	230.144	4.325.620
Rabobank	104.773	488.111
Betalingen onderweg	18.020	0
Kruisposten	418	240
	<u>361.301</u>	<u>4.818.767</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Jaarcijfers 2023

44

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
6. Stichtingskapitaal		
Stand per 1 januari	454	454
Mutatie	0	0
Stand per 31 december	<u>454</u>	<u>454</u>
Bij de oprichting is € 454 (NLG 1.000) gestort als zijnde het kapitaal van de stichting.		
7. Algemene reserve		
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>		
Stand per 1 januari	248.834	733.544
Verdeling resultaat boekjaar	-810.929	-484.710
Stand per 31 december	<u>-562.095</u>	<u>248.834</u>
8. Bestemmingsreserves		
<i>Bestemmingsreserve Aankoopbudget</i>		
Stand per 1 januari	86.750	80.806
Dotatie	0	30.000
Onttrekking	0	-24.056
Mutatie boekjaar	<u>0</u>	<u>5.944</u>
Stand per 31 december	86.750	86.750
<i>Bestemmingsreserve Meesterplan</i>		
Stand per 1 januari	586.956	351.956
Mutatie	-49.568	235.000
Stand per 31 december	<u>537.388</u>	<u>586.956</u>
<i>Bestemmingsreserve Educatie</i>		
Stand per 1 januari	53.500	53.500
Mutatie	-22.083	0
Stand per 31 december	<u>31.417</u>	<u>53.500</u>
<i>Bestemmingsreserve Ferdinand Bol</i>		
Stand per 1 januari	900.000	600.000
Mutatie	300.000	300.000
Stand per 31 december	<u>1.200.000</u>	<u>900.000</u>
<i>Bestemmingsreserve Fraenkel-School</i>		
Stand per 1 januari	77.415	51.610
Mutatie	25.805	25.805
Stand per 31 december	<u>103.220</u>	<u>77.415</u>
Totaal bestemmingsreserves per 31 december	<u>1.958.775</u>	<u>1.704.621</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

Bestemmingsreserve Aankoopbudget

De directeur-bestuurder heeft besloten om jaarlijks een reserve te vormen voor de aankoop van nieuwe kunstwerken ter grootte van € 40.000. Het restant van het jaarlijks begrote aankoopbudget zal jaarlijks voor zover het resultaat het toelaat toegevoegd worden aan de bestemmingsreserve aankoopbudget. Dit besluit is bekrachtigd in de vergadering van de Raad van Toezicht op 11 december 2018. Voor de realisatie 2023 is de RvT ermee akkoord gegaan om geen dotatie vanuit de exploitatie aan het aankoopbudget toe te voegen. In 2023 zijn er werken aangekocht van Guy Vording (Open Studio), 7 prenten van Van Hoogstraten en 13 prenten van een van de weinige 17e eeuwse vrouwelijke prentmakers Geertruyt Rothmans. Deze aanwinsten zijn vanuit de exploitatie gerealiseerd. Het aankoopbudget blijft dus ongewijzigd ten opzichte van 2022.

Bestemmingsreserve Meesterplan

De Bestemmingsreserve Meesterplan is opgebouwd om het verschil tussen Meesterplan afschrijvingskosten minus de Meesterplan investeringsbijdragen te kunnen dekken. Totaal is een dekking van € 594.817 nodig. (Kosten € 1.709.625 minus investeringsbijdragen € 1.114.808) Het tekort aan dekking van € 7.862 zal in de komende jaren aangevuld moeten worden. Het afschrijvingspercentage is 10%.

Verloopstaat Meesterplan afschrijvingskosten minus vrijval investeringsbijdragen

	2023	2024-2032	2033	
	01.03-31.12	jaarlijks	01-01-01.03	Totaal
Afschrijvingskosten	142.469	170.963	28.493	
Vrijval investeringsbijdragen	-92.901	-111.481	-18.581	
	49.568	59.482	9.912	594.818
Dekking bestemmingsreserve				586.956
Tekort				7.862

Bestemmingsreserve Educatie

De stichting heeft in 2018 een gift ontvangen ter grootte van € 53.500 welke moest worden aangewend voor het project Outreach. Dit project is echter al afgerond en mag worden toegevoegd aan de vrij besteedbare reserves. Om het doel van de gift te eren heeft de directeur-bestuurder besloten om een bestemmingsreserve Educatie te vormen ter grootte van dit bedrag. In 2023 is € 22.803 onttrokken.

Bestemmingsreserve Ferdinand Bol

De stichting heeft in 2020 een kunstwerk verkregen onder schuldigerkenning, welke in een periode van 5 jaar wordt kwijtgescholden. De jaarlijks kwijtgescholden termijnen worden opgenomen in een bestemmingsreserve en worden aangehouden zolang het kunstwerk in bezit is van het museum.

Bestemmingsreserve Fraenkel-Schoorl

De stichting heeft in 2020 verschillende tekeningen en etsen ontvangen onder schuldigerkenning, welke in een periode van 5 jaar wordt kwijtgescholden. De jaarlijks kwijtgescholden termijnen worden opgenomen in een bestemmingsreserve en worden aangehouden zolang de werken in bezit zijn van het museum.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA, vervolg	31-12-2023	31-12-2022
9. Bestemmingsfondsen		
Stand per 1 januari	25.000	25.000
Mutatie	0	0
Stand per 31 december	<u>25.000</u>	<u>25.000</u>

Museum Het Rembrandthuis heeft een nalatenschap ontvangen ter waarde van € 25.000, bestemd voor de aankoop of restauratie van etsen en werken op papier dat per 31 december 2020 als bestemmingsfonds is opgenomen. Dit bestemmingsfonds is ongewijzigd gebleven in 2023.

10. Voorzieningen		
<i>Voorziening groot onderhoud</i>		
Stand per 1 januari	622.782	605.009
Dotatie	172.253	95.222
Onttrekking ten laste van voorziening	-150.351	-77.449
Stand per 31 december	<u>644.684</u>	<u>622.782</u>
<i>Voorziening POP-budget</i>		
Stand per 1 januari 2022	0	3.253
Mutatie boekjaar	0	-3.253
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal voorzieningen	<u>644.684</u>	<u>622.782</u>

De dotatie aan voorziening groot onderhoud is in 2023 opgehoogd naar € 172.253. De onttrekkingen 2023 betreffen o.a uitgaven voor de liftinstallatie, warmte- en klimaatsysteem en onderhoudscontracten.

Jaarcijfers 2023

48

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

11. Langlopende schulden, vervolg	31-12-2023	31-12-2022
<i>Schulden inzake schenkingen</i>		
Vooruitontvangen bedragen (Schilderij Ferdinand Bol)		
Hoofdsom	1.500.000	1.500.000
Cumulatieve vrijval	-900.000	-600.000
Stand per 1 januari	600.000	900.000
Vrijval boekjaar	-300.000	-300.000
Mutatie naar kortlopende schulden < 1 jaar	-300.000	-300.000
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>300.000</u>
Vooruitontvangen bedragen (selectie prenten en etsen Fraenkel-Schoorl)		
Hoofdsom	129.025	129.025
Cumulatieve vrijval	-77.415	-51.610
Stand per 1 januari	51.610	77.415
Vrijval boekjaar	-25.805	-25.805
Mutatie naar kortlopende schulden < 1 jaar	-25.805	-25.805
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>25.805</u>
Totaal langlopende schulden	<u>3.005.692</u>	<u>3.511.524</u>
12. Kortlopende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	114.151	144.200
Loonheffing	79.444	0
Pensioenpremies	26.196	39.526
Vooruitontvangen bijdragen	12.492	52.842
Vooruitontvangen inkomsten entree	4.653	1.950
Nog te betalen kosten	123.050	484.075
Nog te betalen nettoloon	6.367	0
Nog te betalen vakantietoeslag	88.541	62.460
Nog te betalen vakantiedagen	121.076	91.603
Restauratiefonds 1 korter dan 1 jaar	127.715	31.756
Restauratiefonds 2 korter dan 1 jaar	62.905	0
Schulden inzake schenkingen kortlopend	325.805	325.805
Overige kortlopende schulden	75	0
	<u>1.092.470</u>	<u>1.234.217</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

Het nieuwbouwpand waarin Het Rembrandthuis is gevestigd, is gehuurd van de gemeente Amsterdam voor een periode van dertig jaar. Het contract eindigt in 2030. De huurlast bedraagt € 169.019 per balansdatum en wordt jaarlijks aangepast op basis van het CPI-cijfer van het CBS.

In 2018 is een huurovereenkomst aangegaan met betrekking tot het Kantoorpand aan de Zwanenburgwal. Het contract eindigt op 31 maart 2030. De huurlast bedraagt € 115.053 per balansdatum.

Per 1 oktober 2022 is een huurovereenkomst voor een depotruimte gelegen aan de Back-Upstraat 4 te Amsterdam aangegaan voor de termijn van 5 jaar tot en met 31 oktober 2027. De huurlast 2023 is € 2.566.

In boekjaar 2023 is een all-in huurovereenkomst gesloten voor 2 kopieermachines met een looptijd van 72 maanden (18 april 2029). De huurlasten van de 2 kopieermachines bedragen € 3.887,76 per jaar.

Behalve voor verplichtingen inherent aan het karakter van de activiteiten van de stichting bestaan verder geen verplichtingen van materiële omvang die niet uit de balans blijken.

	huur nieuwbouw	huur Zwanenburg	huur Depot	kopieer- machines
Korter dan 1 jaar	177.960	117.625	2.566	3.888
Tussen 1 en 5 jaar	711.840	470.502	7.270	15.552
Langer dan 5 jaar	355.920	147.032	0	1.296

* Bedragen zijn op basis van prijspeil 2023.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die invloed hebben op de feitelijke situatie per balansdatum.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023 (bedragen in EUR)

BATEN	2023 realisatie	2023 begroting	2022 realisatie
13. Publieksinkomsten			
Entreegelden	2.666.888	2.134.000	1.666.585
Verkoop passen	4.981	0	3.295
Museumwinkelopbrengst	419.294	400.000	298.083
Inkomsten Educatie	46.570	60.000	21.427
	<u>3.137.733</u>	<u>2.594.000</u>	<u>1.989.390</u>
14. Sponsorinkomsten			
Sponsoring Mastercard	25.000	25.000	25.000
Sponsoring Kikkoman	15.000	15.000	15.000
Overig	0	20.000	0
	<u>40.000</u>	<u>60.000</u>	<u>40.000</u>
15. Overige inkomsten			
Omzet royalties	836	0	285
Events/zaalverhuur	37.921	30.000	3.500
Inkomsten reizende tentoonstellingen	43.170	40.000	0
Overige doorberekende kosten	8.220	0	7.163
	<u>90.147</u>	<u>70.000</u>	<u>10.948</u>
16. Structurele subsidie AFK			
Bijdrage AFK Kunstenplan 2021-2024	<u>839.904</u>	<u>808.049</u>	<u>784.554</u>
17. Overige subsidies uit publieke middelen			
<i>Structureel</i>	0	0	0
<i>Incidenteel</i>			
Mondriaanfonds "Rauw"	0	0	20.000
Mondriaanfonds "Open Studio"	4.752	0	0
Mondriaanfonds "Framing Rembrandt 2023"	16.000	0	0
Gemeente Amsterdam "Rembrandt van de buurt"	12.492	0	0
Overige fondsen	0	140.000	0
	<u>33.244</u>	<u>140.000</u>	<u>20.000</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023 (bedragen in EUR)

BATEN, vervolg	2023	2023	2022
	realisatie	begroting	realisatie
18. Bijdragen uit private middelen			
Fonds 21	0	0	0
Cultuurfonds "startstipendium"	12.500	0	0
De Gijsselaar-Hintzenfonds	2.000	0	0
Anoniem fonds "Peck"	5.000	0	0
Turing Fonds "Buitenkans Titus"	31.246	30.000	0
Gravin van Bylandstichting "Peck"	2.500	0	0
P.W. Janssen's Friesche Stichting "Peck"	2.500	0	0
Nachenius Tjeenk Stichting "Peck"	3.000	0	0
Het Amsterdamsche Fonds "Rembrandt van de buurt"	600	0	0
AMVJ "Rembrandt van de buurt"	3.600	0	0
Mensen maken Amsterdam Nieuw-West "Rembrandt van de buurt"	300	0	0
Diverse private fondsen "Peck"	24.900	30.000	0
Schenking in natura	325.805	328.364	325.805
Huysgenoten	36.500	50.000	0
Donaties en legaten	35.063	32.218	57.601
	<u>485.514</u>	<u>470.582</u>	<u>383.406</u>

Schenking in natura

De schenking in natura betreft de periodieke schenking van de werken van Ferdinand Bol en Fraenkel-Schoorl.

19. Bijdragen Covidmaatregelen			
NOW-regeling	8.534	0	220.859
Tegemoetkoming Vaste Lasten	0	0	-5.839
Mondriaan Outreach bijdragen	20.625	0	0
Specifieke compensatie culturele sector gemeente Amsterdam	24.192	0	93.857
	<u>53.351</u>	<u>0</u>	<u>308.877</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023 (bedragen in EUR)

LASTEN	2023	2023	2022
	realisatie	begroting	realisatie
20. Beheerslasten personeel			
Brutoloon	309.152	338.942	246.915
Sociale lasten	41.925	67.788	34.862
Pensioenpremies	36.770	33.894	29.304
Overige personeelskosten	28.373	30.885	62.523
Honoraria	68.328	27.600	35.000
	<u>484.548</u>	<u>499.109</u>	<u>408.604</u>
21. Beheerlasten materieel			
Huisvesting	743.214	756.861	644.004
Algemene kosten	225.670	177.500	214.393
Afschrijvingen	156.490	93.536	112.428
	<u>1.125.374</u>	<u>1.027.897</u>	<u>970.825</u>
22. Activiteitenlasten personeel			
Brutoloon	1.418.409	1.286.499	1.019.848
Sociale lasten	250.990	275.985	180.109
Pensioenpremies	142.990	128.650	106.930
Overige personeelskosten	100.038	65.500	57.070
Honoraria en vrijwilligers	470.268	165.720	131.718
	<u>2.382.695</u>	<u>1.922.354</u>	<u>1.495.675</u>
23. Activiteitenlasten materieel			
Tentoonstellingskosten	413.760	485.000	119.631
Marketing en communicatie	421.967	333.300	151.483
Collectie en RIC kosten	109.963	463.364	129.635
Educatiekosten	99.233	67.002	62.230
Inkoopkosten museumwinkel	187.131	200.000	125.793
	<u>1.232.054</u>	<u>1.548.666</u>	<u>588.772</u>
24. Financiële baten en lasten			
Betaalde rente	-32.166	-53.328	-69.952
Betaalde bank- en overboekingskosten	-20.914	-15.000	0
Ontvangen rente	21.587	0	899
Correctie huurcompensatie 2021	0	0	77.793
Restitutie kunstverzekeringen 21/22	19.496	0	0
	<u>-11.997</u>	<u>-68.328</u>	<u>8.740</u>

Toelichting fte:

Gedurende 2023 waren er binnen de stichting 32,33 fte werkzaam (2022: 23,59 fte).

Raad van Toezicht

Naam	functie	1e termijn	2e termijn	eind	
M.M. Feilzer	voorzitter	01.01.16	01.01.20	07.07.23	tot 07.07.23
J.H.A. van der Grinten	lid/voorzitter	27.06.17	27.06.21	27.06.25	per 07.07.23
K.Y. van Gilst	lid/ vice voorz	03.10.18	03.10.22	03.10.26	per 12.12.23
M.H. Barones van Wassenaer	lid	11.12.18	11.12.22	11.12.26	
M.R.A. Sookha	audit com.	18.06.19	18.06.23	18.06.27	
U. Kock	audit com.	16.04.20	16.04.24	16.04.28	
C.C.S. Rulkens	lid	21.03.23	21.03.27	21.03.31	

De Raad van Toezichtleden treden in beginsel aan voor een termijn van vier jaar en zijn eenmaal herbenoembaar voor een tweede termijn van 4 jaar.

De voorzitter en leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.

Jaarrekening 2023 goedgekeurd en getekend door de leden van de Raad van Toezicht.

J.H.A. van der Grinten handtekening	K.Y. van Gilst handtekening	M.R.A. Sookha handtekening
--	--------------------------------	-------------------------------

M.H. barones van Wassenaer handtekening	U. Kock handtekening	C.C.S. Rulkens handtekening
--	-------------------------	--------------------------------

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Museum Het Rembrandthuis

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Museum Het Rembrandthuis te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Museum Het Rembrandthuis per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Richtlijn 640 “Organisaties-Zonder-Winststreven” van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Museum Het Rembrandthuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies

Controleaanpak frauderisico's

Bij het plannen en uitvoeren van onze controle houden wij rekening met de mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Vanuit onze risicoanalyse en de daarbij horende werkzaamheden hebben wij een drietal frauderisico's geïdentificeerd: het frauderisico rondom; managementbeïnvloeding/het doorbreken van interne beheersings-maatregelen door het management, autorisatie van betalingen en tijdige en volledige opbrengstverantwoording.

Wij hebben gesprekken gevoerd met meerdere functionarissen in de organisatie en specifiek aandacht besteed aan de opzet en het bestaan van het verkoopproces, het vier-ogenprincipe, functiescheiding en interne beheersingsmaatregelen rondom het autoriseren van inkoopnota's en het betalingsproces. Daarnaast heeft het controleteam met name aandacht besteed aan de opzet en het bestaan van de interne beheersing in de processen die leiden tot (het evalueren van) een journaalpost en er is aandacht besteed aan de IT-omgeving, het financiële pakket en daarbij horende toegangsbeveiliging waar het risico bestaat dat de functiescheiding wordt doorbroken.

Wij hebben de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd:

- uitvoeren van data-analyse om ongeautoriseerde betalingen te identificeren;
- uitvoeren van data-analyse op memoriaalboekingen;
- controleren van de aanvaardbaarheid van de schattingselementen;
- uitvoeren van kritische deelwaarnemingen gericht op het vaststellen van tijdige (afgrenzing) en volledige verantwoording van opbrengsten.

Tot slot hebben wij kennis genomen van de schattingselementen in de financiële verantwoording. Wij achten deze schattingselementen niet dermate complex dat aanvullende risico's hiervoor zijn geïdentificeerd.

De beschreven controlewerkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoeden van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management, de tijdigheid en volledigheid van de opbrengstverantwoording en het risico op ongeautoriseerde betalingen.

Het controleteam van Londen & Van Holland is gedurende de controlewerkzaamheden alert geweest op andere eventuele indicaties van mogelijke fraudesignalen. Wij hebben met het bestuur van de organisatie gesproken over mogelijke gevallen van fraude en daarbij is bevestigd door het bestuur dat deze gevallen niet bekend zijn, alsmede heeft het bestuur een schriftelijke bevestiging ondertekent waarin zij dit aan het controleteam bevestigen.

Controleaanpak continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het bestuur geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie, waaronder tussentijdse cijfers en prognoses.

Naast deze kwantitatieve aspecten hebben wij ook kwalitatieve aspecten in onze evaluatie van de continuïteitsveronderstelling betrokken. Zo hebben wij bijvoorbeeld de aanwezigheid van (arbeids)conflicten/ claims in ogenschouw genomen.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole en de financiële positie van de stichting zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen en omstandigheden kunnen echter van invloed zijn op de continuïteitsveronderstelling.

Het bestuur heeft een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. Het bestuur is hierbij uitgegaan van de continuering van de bestaande opbrengstenstromen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn 640 “Organisaties-Zonder-Winststreven” van de Raad voor de Jaarverslaggeving vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn 640 “Organisaties-Zonder-Winststreven” van de Raad voor de Jaarverslaggeving en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn 640 “Organisaties-Zonder-Winststreven” van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn 640 “Organisaties-Zonder-Winststreven” van de Raad voor de Jaarverslaggeving. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle;
- informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als

doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam,

Hoogachtend,

Londen & Van Holland
Registeraccountants en Belastingadviseurs

Was getekend

drs. K.J. Schouten RA